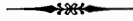

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

4. RÆKKE 144. BIND 4. HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 144 4me LIVRAISON

STUDENTERUNDERSØGELSEN
1947

STATISTIQUE DES ÉTUDIANTS 1947

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT
PUBLIÉ PAR LE DÉPARTEMENT DE STATISTIQUE

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1951

Socialministeriet
bibliotek

Indholdsfortegnelse.

1. Undersøgelsens omfang	6
2. De studerendes fordeling efter alder og civilstand	8
3. De studerendes herkomst	15
4. Studieforhold	25
5. De studerendes boligforhold	31
6. De studerendes indtægtsforhold	37
7. De studerendes gæld	61

Table des matières.

L'étendue de l'enquête.	6
La répartition des étudiants d'après âge et état civil.	8
L'origine des étudiants.	15
Les conditions d'étude.	25
Les conditions de logement des étudiants.	31
La situation de revenus des étu- diants.	37
La dette des étudiants.	61

Det statistiske Departement i september 1951.

EINAR COHN

Henry Stjernqvist.

På ungdomskommissionens foranledning foretog de højere læreanstalter i samarbejde med studenternes organisationer i efteråret 1947 en undersøgelse af de studerendes økonomiske og sociale forhold. Undersøgelsen omfatter de studerende ved universiteterne i København og Århus, Danmarks tekniske Højskole, Veterinær- og Landbohøjskolen, Kunstakademiet, Tandlægehøjskolen, Farmaceutisk Højskole og Handelshøjskolen; for sidstnævnte læreanstalts vedkommende dog alene de studerende ved det erhvervsøkonomiske grundstudium, der har påbegyndt studiet umiddelbart efter studentereksamen og ikke har en forudgående praktisk uddannelse.

De studerende ved de nævnte læreanstalter med undtagelse af de første gang immatrikulerede modtog ved efterårssemestrets begyndelse i 1947 et spørgeskema som det side 75 gengivne. Besvarelsen af spørgeskemaet var frivillig; men der blev fra såvel læreanstaltes som studentorganisationernes side udfoldet betydelige anstrengelser for at opnå, at et så stort antal af de studerende som muligt deltog i undersøgelsen.

Efter at det indkomne materiale var blevet gennemset på læreanstaltes kontorer, blev det i foråret 1948 oversendt til Det statistiske Departement, der havde givet tilsagn om bistand ved bearbejdelsen.

Resultatet af Departementets bearbejdelse skal meddeles i det følgende.

1. Undersøgelsens omfang.

Det omfang, hvori de studerende ved de enkelte læreanstalter har deltaget i undersøgelsen, fremgår af følgende tabel.

	Antal udsendte spørgeskemaer			Antal indkomne spørgeskemaer			Besvarelsesprocenter		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Københavns universitet	3 981	1 184	5 165	3 394	924	4 318	85,0	78,0	83,6
Århus universitet...	683	131	814	488	97	585	71,4	74,0	71,9
Danmarks tekniske Højskole	1 396	41	1 437	1 338	39	1 377	95,8	95,1	95,8
Veterinær- og Landbohøjskolen.....	773	31	804	605	28	633	78,3	90,3	78,7
Kunstakademiet....	400	55	455	245	43	288	61,3	78,2	63,3
Tandlægehøjskolen..	175	132	307	76	63	139	43,4	47,7	45,3
Farmaceutisk Højskole.....	113	50	163	98	44	142	86,9	88,0	87,2
Handelshøjskolen...	85	5	90	44	2	46	51,8	40,0	51,1
I alt...	7 606	1 629	9 235	6 288	1 240	7 528	82,7	76,1	81,6

Medens besvarelsesprocenterne for så vidt angår Danmarks tekniske Højskole og Farmaceutisk Højskole og til dels for Københavns universitets vedkommende ligger ret højt, har en ikke ringe del af de studerende ved de øvrige læreanstalter undladt at besvare spørgeskemaet.

For Veterinær- og Landbohøjskolens vedkommende er det dog især de mindre specialstudier, der har medført, at besvarelsesprocenten ligger lavere end for Københavns universitet, idet besvarelsesprocenterne for de to store studiegrene, veterinær- og landbrugsstudiet, ligger noget over 80. Om Kunstakademiet skal anføres, at de studerende, hvis forhold har størst interesse i forbindelse med en undersøgelse af studenternes forhold, nemlig de studerende ved bygningskolen, har deltaget i undersøgelsen i langt større omfang end den summariske

procent for akademiet som helhed giver udtryk for, medens de studerende ved billedhuggerskolen og malerskolen ikke har vist større interesse for undersøgelsen. Besvarelsesprocenten for bygningsskolen er ca. 85.

Ved vurdering af den særlig lave besvarelsesprocent for Handelshøjskolens vedkommende må den tidligere nævnte begrænsning til en meget lille del af de studerende erindres. Denne begrænsning har naturligvis medført, at der ikke blandt de studerende ved Handelshøjskolen som helhed har været den samme interesse for undersøgelsen som ved de øvrige læreanstalter. Hertil kommer, at usikkerhed med hensyn til afgrænsningen af den kreds, der omfattes af undersøgelsen, kan have medført, at besvarelsen er blevet mindre end den ellers ville være blevet.

Selv om der således kan anføres adskilligt, der gør de lave besvarelsesprocenter ved nogle af læreanstalterne mindre betænkelige, kan det dog ikke på forhånd udelukkes, at de studerende, der ikke har deltaget i undersøgelsen, adskiller sig væsentligt fra de øvrige studerende med hensyn til de forhold, der tilsigtes belyst gennem enquèten.

Departementet har for Københavns universitets vedkommende foretaget en sammenligning mellem de studerende, der ikke har besvaret spørgeskemaet, og de øvrige med hensyn til de oplysninger, der har været tilgængelige om samtlige studerende, d. v. s. alder og studietid. Medens der ikke synes at være forskel på de to grupper med hensyn til aldersfordeling, ser det ud til, at der er forholdsvis mange af de studerende, der har afsluttet deres eksamen i løbet af 1947, fortrinsvis kandidater fra januar 1947, der ikke har deltaget i enquèten. Den omstændighed, at en del af de studerende, der praktisk taget har afsluttet deres studium, da enquèten fandt sted, ikke har deltaget i undersøgelsen, giver dog næppe anledning til større betænkeligheder med hensyn til materialets værdi.

Alt taget i betragtning må man derfor anse materialet for nogenlunde fyldestgørende til belysning af de studerendes forhold i almindelighed, men på grund af de forholdsvis lave besvarelsesprocenter ved

nogle af læreanstalterne advares dog mod for vidtgående slutninger om forskelle mellem studerende ved de forskellige læreanstalter.

Enkelte af de studerende, der har besvaret spørgeskemaet, er ikke medtaget i den endelige bearbejdelse. Det drejer sig i første række om studerende, der i spørgeskemaets rubrik til særlige bemærkninger eller i ledsagende breve har oplyst, at de ikke er egentlige studerende, men alene er immatrikuleret for at følge forelæsninger eller kurser i enkelte fag. Da disse studerendes forhold adskiller sig væsentligt fra de øvrige, de har således ofte et egentligt erhverv og betragter kun studiet som en fritidsbeskæftigelse, vil det næppe være rigtigt at medtage dem i en undersøgelse, der tilsigter at belyse de studerendes sociale og økonomiske forhold. Derimod er alle de, der studerer for at tage en embeds-eksamen, medtaget, selvom de ved siden af har et egentligt erhverv. Det samme gælder kvindelige studerende, der har oplyst, at de samtidig er husmødre.

Det skal endelig nævnes, at også skemaer, hvor et enkelt eller nogle få af spørgsmålene har været ubesvaret, er medtaget i opgørelsen af de spørgsmål, der er besvaret. Det absolutte antal besvarelser er derfor ikke helt det samme ved de enkelte spørgsmål, der behandles i det følgende.

2. De studerendes fordeling efter alder og civilstand.

I følgende tabel er der meddelt en oversigt over aldersfordelingen for de studerende ved de enkelte læreanstalter.

Væsentligt på grund af den forskellige tilgangsalder og forskelle i studietidens længde er der nogen forskel i de studerendes aldersfordeling ved de forskellige læreanstalter. De mandlige studerendes procentvise fordeling efter alder ved de fire største læreanstalter er givet omstående.

De studerende ved Vetr.- og Landbohøjskolen er gennemgående ældre og de studerende ved Danmarks tekniske Højskole yngre end de studerende ved universiteterne. Ved sammenligning mellem de to

Aldersfordelingen ved de forskellige læreanstalter.

	Un- der 20 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35 år og der- over	Uop- lyst	I alt
Mænd:							
Københavns universitet	137	1 912	958	214	94	40	3 355
Århus universitet	20	307	95	13	7	38	480
Danmarks tekniske Højskole....	67	914	197	27	6	106	1 317
Veterinær- og Landbohøjskolen..	14	293	199	23	7	58	594
Kunstakademiet	16	121	64	9	4	30	244
Tandlægehøjskolen	4	47	18	2	1	4	76
Farmaceutisk Højskole	—	47	43	—	—	8	98
Handelshøjskolen	1	32	6	—	—	5	44
Samlede antal...	259	3 673	1 580	288	119	289	6 208
Kvinder:							
Københavns universitet	48	567	207	56	24	11	913
Århus universitet	12	57	12	5	2	7	95
Danmarks tekniske Højskole....	1	29	3	2	—	5	40
Veterinær- og Landbohøjskolen..	—	15	10	—	—	3	28
Kunstakademiet	1	20	13	2	1	6	43
Tandlægehøjskolen	3	41	7	4	1	6	62
Farmaceutisk Højskole	—	18	21	1	—	4	44
Handelshøjskolen	—	1	—	—	—	1	2
Samlede antal...	65	748	273	70	28	43	1 227

De mandlige studerendes procentvise aldersfordeling.

	Un- der 20 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35 år og der- over	Uop- lyst	I alt
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Københavns universitet	4,1	57,0	28,6	6,4	2,8	1,1	100,0
Århus universitet	4,2	63,9	19,8	2,7	1,5	7,9	100,0
Danmarks tekniske Højskole....	5,1	69,3	15,0	2,1	0,5	8,0	100,0
Veterinær- og Landbohøjskolen..	2,4	49,3	33,5	3,9	1,2	9,7	100,0

Studerende ved Københavns og Århus universiteter fordelt procentvis
efter alder.

	Un- der 20 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35 år og der- over	Uop- lyst	I alt
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Mænd:							
Københavns universitet							
Teologiske fakultet.....	2,6	49,0	26,2	13,7	7,7	0,8	100,0
Juridiske »	3,7	60,2	25,1	6,8	3,2	1,0	100,0
Stats- og forsikringsvidenskabe- lige fakultet.....	3,0	46,8	35,7	10,2	3,4	0,9	100,0
Filosofiske fakultet.....	5,8	49,5	31,1	8,9	3,1	1,6	100,0
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet.....	5,6	62,5	22,7	3,2	3,7	2,3	100,0
Medicinske fakultet.....	4,2	59,8	31,9	2,4	0,5	1,2	100,0
I alt...	4,1	57,0	28,6	6,4	2,8	1,1	100,0
Århus universitet							
Teologiske fakultet.....	—	45,5	32,4	5,9	1,5	14,7	100,0
Juridiske »	6,5	72,1	8,4	3,7	1,9	7,4	100,0
Økonomiske »	4,2	53,6	32,4	2,8	1,4	5,6	100,0
Humanistiske »	5,9	45,1	33,3	2,0	5,9	7,8	100,0
Medicinske »	3,8	75,4	13,1	1,1	—	6,6	100,0
I alt...	4,2	63,9	19,8	2,7	1,5	7,9	100,0
Kvinder:							
Københavns universitet							
Teologiske fakultet.....	9,1	54,5	—	18,2	10,0	8,2	100,0
Juridiske »	4,9	61,8	22,2	7,6	2,7	1,3	100,0
Stats- og forsikringsvidenskabe- lige fakultet.....	5,3	39,4	23,7	15,8	2,9	12,9	100,0
Filosofiske fakultet.....	4,4	62,1	22,8	6,9	3,7	0,1	100,0
Matematisk-naturvidenskabelige fakultet.....	10,6	72,4	14,9	2,1	—	—	100,0
Medicinske fakultet.....	5,5	64,4	25,0	2,9	1,1	1,1	100,0
I alt...	5,3	62,1	22,7	6,1	2,6	1,2	100,0
Århus universitet							
Teologiske fakultet.....	—	100,0	—	—	—	—	100,0
Juridiske »	5,0	70,0	—	15,0	—	10,0	100,0
Økonomiske »	—	60,0	40,0	—	—	—	100,0
Humanistiske »	4,6	59,1	22,7	—	—	13,6	100,0
Medicinske »	21,8	55,3	10,6	4,3	4,3	4,2	100,0
I alt...	12,6	60,0	12,6	5,3	2,1	7,4	100,0

universiteter må det til forklaring af, at studerende under 25 år er stærkest repræsenteret i Århus, erindres, at der ikke er adgang til at tage sidste del af embedseksamen inden for alle studieretninger ved Århus Universitet.

I foranstående tabel er der for de enkelte fakulteter givet tilsvarende aldersfordelinger, og det fremgår heraf, at der blandt de teologiske studerende i København er forholdsvis mange ældre, men derimod forholdsvis få ældre blandt medicinerne.

I 1934 foretog Departementet en undersøgelse af studenternes sociale og økonomiske forhold, jfr. Statistiske Efterretninger 1935, nr. 50, og ved sammenligning med denne fremgår det, at de studerende ved universiteterne som helhed er ældre i 1947 end i 1934, jfr. nedenstående oversigt:

	Mandlige studerende ved Københavns universitet i 1934	Mandlige studerende ved Københavns universitet i 1947	Mandlige studerende ved Københavns og Århus universiteter i 1947
	pct.	pct.	pct.
Under 20 år	8,4	4,1	4,1
20—24 »	62,6	57,0	57,9
25—29 »	21,4	28,6	27,4
30—34 »	4,1	6,4	5,9
35 år og derover	2,0	2,0	2,7
Uoplyste	1,5	1,5	2,0
I alt...	100,0	100,0	100,0

Denne forskydning i aldersfordelingen kan delvis forklares ved, at de studenterårgange, der var de yngste ved undersøgelsen i 1934, årgangene 1931, 1932 og 1933, var forholdsvis talrige i forhold til de nærmest foregående årgange, medens de årgange, der var de yngste i 1947, årgangene 1946, 1945 og 1944, ikke er væsentligt større end de foregående årgange. Den væsentligste årsag er dog nok, at studietiden bl. a. på grund af besættelsen er forlænget.

Godt 16 pct. af samtlige mandlige og kvindelige studerende er eller har været gift. Omstående er vist, hvilke andele de gifte og forhen

De studerendes civilstandsfordeling ved de forskellige læreanstalter.

	Mænd				Kvinder			
	Ugifte	Gifte	Forhen gifte	I alt	Ugifte	Gifte	Forhen gifte	I alt
Københavns universitet ..	2 683	649	23	3 355	745	142	25	912
Århus universitet.....	413	65	2	480	91	3	1	95
Danmarks tekniske Høj- skole	1 200	112	5	1 317	37	2	—	39
Veterinær- og Landbohøj- skolen	510	83	1	594	25	2	1	28
Kunstakademiet	203	36	5	244	35	7	2	44
Tandlægehøjskolen	65	11	—	76	53	9	1	63
Farmaceutisk Højskole ...	76	22	—	98	37	6	1	44
Handelshøjskolen	39	5	—	44	2	—	—	2
I alt...	5 189	983	36	6 208	1 025	171	31	1 227

gifte studerende udgør i forskellige aldersgrupper, og til sammenligning er anført de tilsvarende procenter for hele befolkningen ved begyndelsen af 1948. Det fremgår heraf, at indenfor de samme aldersklasser er der væsentligt færre gifte blandt de studerende end i den øvrige befolkning.

Gifte og forhen gifte i procent af samtlige.

Alder:	Mænd		Kvinder	
	Studerende	Hele befolkningen	Studerende	Hele befolkningen
	pct.	pct.	pct.	pct.
20—24 år.....	5,7	17,1	10,3	45,9
25—29 »	32,0	59,5	31,5	76,8
30—34 »	62,8	79,2	30,0	85,7

Den andel af de studerende, der er eller har været gift, er dog forskellig ved de forskellige læreanstalter, jvf. nedenstående oversigt over den procentvise andel af gifte og forhen gifte ved de fire store læreanstalter.

	Mænd	Kvinder
	pct.	pct.
Københavns universitet	20,1	18,3
Århus universitet.....	13,9	4,3
Danmarks tekniske Højskole.....	8,9	—
Veterinær- og Landbohøjskolen	14,2	—

Forskellene kan ikke alene forklares ved den forskellige aldersfordeling, f. eks. er den procentvise andel af gifte eller forhen gifte væsentligt mindre ved Vetr.- og Landbohøjskolen end ved Københavns universitet, skønt de studerende som før omtalt gennemgående er ældre ved den førstnævnte læreanstalt. Det kan videre nævnes, at en opdeling efter faders bopæl og erhverv ikke har vist karakteristiske forskelle med hensyn til den procentvise andel af gifte og forhen gifte i de enkelte undergrupper.

I spørgeskemaet var der spurgt om ægtefællens erhverv og uddannelse, og i følgende tabel er de gifte studerende fordelt efter ægtefællens erhverv.

De gifte studerende fordelt efter ægtefællens erhverv.

	Mandlige studerendes ægtefæller	Kvindelige studerendes ægtefæller
	pct.	pct.
Overordnede tjenestemænd og liberale erhverv..	12	45
Studerende	10	38
Selvstændige erhvervsdrivende	—	2
Funktionærer	31	10
Arbejdere og underordnede tjenestemænd.....	12	3
Husmødre	30	—
Andre og uoplyst	5	2
I alt...	100	100

Knapt tre fjerdedele af de mandlige studerendes ægtefæller er selverhvervende, og heraf er omkring halvdelen funktionærer; kun 10 pct. er studerende. Af de kvindelige studerendes ægtefæller er derimod godt en trediedel studerende og næsten halvdelen overordnede tjenestemænd eller i liberale erhverv.

I følgende tabel er de gifte studerendes ægtefæller fordelt efter uddannelse. Det bemærkes, at den højeste afsluttede uddannelse har været afgørende for grupperingen; studerende ved de højere læreanstalter er således anbragt under studentereksamen.

De gifte studerende fordelt efter ægtefællens uddannelse.

	Mandlige studerendes ægtefæller	Kvindelige studerendes ægtefæller
	pct.	pct.
Tilendebragt uddannelse ved højere læreanstalt	4	42
Tilendebragt anden højere uddannelse (lærer, translator, m. v.)	11	5
Studentereksamen og studentereksamen + praktisk uddannelse	26	42
Mellem-, real-, pigeskoleeksamen o. l. + praktisk uddannelse	31	5
Praktisk uddannelse uden eksamen	17	4
Anden uddannelse og uoplyst	11	2
I alt...	100	100

Omkring 40 pct. af de mandlige studerendes ægtefæller og 90 pct. af de kvindelige studerendes ægtefæller har taget studentereksamen eller har en højere uddannelse.

De gifte studerendes fordeling efter antallet af børn er vist i følgende tabel.

Gifte studerende fordelt efter antal børn.

	Mænd	Kvinder
0 børn	444	84
1 barn	378	65
2 børn	127	20
3 »	25	2
4 »	9	—
I alt...	983	171

Lidt over halvdelen af de gifte studerende har børn, og 16 pct. af de gifte har 2 eller flere børn.

3. De studerendes herkomst.

Der er foretaget en undersøgelse af, fra hvilke samfundsklasser de studerende kommer, jvf. spørgeskemaets afsnit III. Som det fremgår af spørgeskemaet, har man også spurgt om faderens erhverv i de tilfælde, hvor det er oplyst, at moderen er enke. Oplysningerne i det følgende refererer sig til faderens erhverv. Ved gruppering efter faderens erhverv er anvendt samme erhvervskode som ved de tidligere studenterundersøgelser. En detaljeret fordeling er gengivet nedenfor for samtlige studerende og for de fire største læreanstalter for sig.

Fordeling af de studerende efter faderens erhverv.

	Samtlige studerende		Heraf							
			København universitet		Århus universitet		Danmarks tekniske Højskole		Vetr.- og Landbohøjskolen	
			M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Akademisk og anden højere uddannelse	1 403	410	829	301	88	28	290	16	96	13
Lærere	472	99	242	67	43	18	104	3	55	—
Etaternes overordnede	236	39	122	29	21	3	48	1	18	—
Overordnede statslige og kommunale tjenestemænd	340	40	199	32	27	—	63	3	24	—
Større næringsdrivende (herunder direktører).....	453	94	256	70	30	5	116	4	17	2
Andre næringsdrivende.....	707	107	339	77	79	9	162	2	61	3
Private funktionærer	894	158	486	119	54	12	225	5	55	5
Gårdejere, proprietærer m. v.	462	55	173	34	47	12	87	1	148	2
Mindre landbrugere.....	133	8	55	7	17	—	23	—	32	—
Arbejdere.....	451	64	236	44	41	8	115	2	33	1
Andre og uangivet	657	153	416	131	33	1	84	2	52	2
I alt...	6 208	1 227	3 353	911	480	96	1 317	39	591	28

Fordelingen er forskellig for mandlige og kvindelige studerende, som det tydeligere fremgår af omstående oversigt, hvor der er foretaget et procentvist sammendrag i nogle hovedgrupper; der er set bort fra grupperne andre og uoplyste.

Procentvis fordeling af samtlige studerende efter
faderens erhverv.

	Mænd	Kvinder
	pct.	pct.
Akademisk og anden højere uddannelse.....	25,3	37,9
Lærere.....	8,9	9,7
Selvstændige næringsdrivende i byerhvervene....	20,9	19,4
Selvstændige under landbrug m. v.	10,7	5,7
Funktionærer i offentlige institutioner og private virksomheder.....	26,0	21,5
Arbejdere.....	8,2	5,8
I alt...	100,0	100,0

Det fremgår heraf, at en væsentligt større andel af de kvindelige end af de mandlige studerende stammer fra hjem, hvor faderen selv har akademisk eller anden højere uddannelse.

Et tilsvarende sammendrag i hovedgrupper er foretaget nedenfor for mandlige studerende ved de fire største læreanstalter.

Procentvis fordeling for mandlige studerende efter
faderens erhverv.

	København universitet	Århus universitet	Danmarks tek. højskole	Vetr.- og Landbo- højskolen
	pct.	pct.	pct.	pct.
Akademisk og anden højere ud- dannelse.....	28,2	19,7	23,5	17,8
Lærere.....	8,2	9,6	8,4	10,2
Selvstændige næringsdrivende i byerhvervene.....	20,3	24,4	22,6	14,5
Selvstændige under landbrug m. v.	7,8	14,3	8,9	33,4
Funktionærer.....	27,5	22,8	27,3	18,0
Arbejdere.....	8,0	9,2	9,3	6,1
I alt...	100,0	100,0	100,0	100,0

Studerende, hvis fædre har akademisk eller anden højere uddannelse, er stærkere repræsenteret ved Københavns universitet end ved de øvrige højere læreanstalter, herunder også Århus universitet. Forskellen mellem de studerende ved de to universiteter skyldes formentlig, at en betydelig andel af landets akademikere er bosat i hovedstaden, og at studenterne foretrækker det universitet, der giver dem adgang

til at bo hjemme. At sønner af selvstændige landbrugere er stærkere repræsenteret ved Veterinær- og Landbohøjskolen end ved de øvrige læreanstalter er ret naturligt. Det er mere bemærkelsesværdigt, at de er stærkere repræsenteret ved Århus universitet end ved Københavns universitet. Som det fremgår af den foregående tabel, gør denne forskel mellem de to universiteter sig gældende for både større og mindre landbrugere.

Også de enkelte studieretninger ved universiteterne viser en forskellig fordeling efter de studerendes herkomst, jvf. følgende tabel, hvor de studerende ved de to universiteter er behandlet under eet.

Procentvis fordeling af de mandlige studerende efter faderens erhverv.

	Teologer	Jurister	Polit.'er, oecon.'er, aktuarer	Medicinere	Stud. mag.'er (nat.)	Stud. mag.'er (fil.)
Faderens erhverv:	pect.	pect.	pect.	pect.	pect.	pect.
Akademisk og anden højere uddannelse	28,7	25,8	19,2	31,8	19,1	26,5
Lærere	9,0	7,1	5,8	7,8	16,8	11,1
Selvstændige næringsdrivende i byerhvervene	16,9	22,8	20,2	21,8	16,0	18,8
Selvstændige under landbrug m. v.	21,0	7,6	8,9	6,4	7,8	8,4
Funktionærer	16,9	29,3	31,5	25,6	29,6	25,5
Arbejdere	7,5	7,4	14,6	6,6	10,9	9,9
I alt...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Medicinere og teologer er i størst omfang udgået fra hjem, hvor faderen er akademiker. Med hensyn til teologernes fordeling efter herkomst er den stærke rekruttering fra hjem på landet bemærkelsesværdig. Af de 21 pct. af de teologiske studerende, hvis fædre er landmænd, er godt 7 pct. fra husmandshjem (mod 2 pct. for samtlige studerende ved de to universiteter).

Løvrigt bemærkes, at polit.'er og oecon.'er i større omfang end de studerende ved de øvrige fakulteter stammer fra arbejderhjem,

og at studerende, hvis fædre er lærere, er stærkest repræsenteret blandt stud. mag.'erne.

Procentvis fordeling af de studerende efter studiefag.

	Faderens erhverv						Samtlige
	Akademisk og anden højere uddannelse	Lærere	Selvstændige i byerhvervene	Selvstændige under landbrug m. v.	Funktionærer	Arbejdere	
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Mænd:							
Teologi	6	5	4	10	4	5	5
Jura	20	17	22	14	22	18	21
Statsvidenskab, økonomi, forsikringsvidenskab...	3	3	4	4	6	9	5
Medicin	25	18	20	10	19	16	19
Matematik, naturvidenskab	3	7	3	3	4	5	4
Filosofiske og humanistiske fag	8	10	7	6	8	9	8
Polyteknik	21	22	24	18	23	25	21
Studier ved landbohøjskolen	7	12	7	31	6	7	10
Studier ved andre højere læreanstalter	7	6	9	4	8	6	7
I alt...	100	100	100	100	100	100	100
Kvinder:							
Teologi	—	2	—	—	—	—	1
Jura	18	14	23	—	18	—	19
Statsvidenskab, økonomi, forsikringsvidenskab...	3	3	—	—	5	—	4
Medicin	26	32	28	—	24	—	26
Matematik, naturvidenskab	3	3	8	—	10	—	5
Filosofiske og humanistiske fag	30	32	21	—	24	—	28
Polyteknik	4	3	3	—	7	—	3
Studier ved landbohøjskolen	3	—	2	—	2	—	2
Studier ved andre højere læreanstalter	13	11	15	—	10	—	12
I alt...	100	100	100	—	100	—	100

Hvilke studier forskellige grupper af studenter, fordelt efter faderens erhverv, vælger, fremgår iøvrigt klarere af foranstående oversigt.

Medens teologer udgør 5 pct. af samtlige mandlige studerende, vælger 10 pct. af studerende fra landbohjem teologien. 21 pct. af samtlige studerende studerer jura, men kun 14 pct. fra landbohjem, og en tilsvarende forskel gør sig gældende for medicinens vedkommende. Polit.'er, oecon.'er og aktuarer udgør 5 pct. af samtlige studerende, men 9 pct. af studerende fra arbejderhjem. Cand. mag. studiet foretrækkes som tidligere nævnt af børn fra lærerhjem, og studium ved Veterinær- og Landbohøjskolen af børn af selvstændige landmænd og lærere.

Som nævnt er fordelingen efter erhverv søgt opgjort efter samme retningslinier som ved de tidligere studenterundersøgelser, og i nedenstående oversigt er der foretaget en sammenligning mellem de studerendes fordeling efter faderens erhverv i 1947 og i Alsings og Nybølles undersøgelse vedrørende de dimitterede studenter i perioden 1913—24 samt den foran omtalte studenterundersøgelse i 1934. Det må dog erindres, at der i de mellemliggende perioder har fundet betydelige forskydninger sted i den almindelige erhvervsstruktur, og at det iøvrigt ikke er muligt at sikre, at den statistiske opgørelse af er-

Faderens erhverv:	Mandlige og kvindelige studerende ved de højere læreanstalter 1947	Mandlige og kvindelige studenter ved Københavns universitet 1934	Samtlige dimitterede studenter 1913-1924
	pct.	pct.	pct.
Akademikere og anden høje uddannelse	27	28	36
Lærere	9	8	6
Selvstændige næringsdrivende i byerhvervene	20	34	25
Selvstændige landbrugere m. v....	10	10	12
Funktionærer i offentlige og private institutioner og virksomheder ..	26	18	16
Arbejdere	8	2	5
I alt...	100	100	100

hvervsfordelingen er foretaget efter helt samme retningslinier ved de tre undersøgelser.

De anførte tal for 1913—24 vedrører samtlige dimitterede studenter, tallene for 1934 derimod kun studerende ved Københavns universitet, og tallene for 1947 endelig de studerende ved alle de højere læreanstalter. Da der for 1913—24 tillige foreligger en opgørelse efter forsørgers erhverv for studenter, der i dette tidsrum er immatrikuleret ved universitetet, er det muligt at foretage en sammenligning på et mere ensartet grundlag, og i nedenstående oversigt er der foretaget en sammenstilling af de i 1913—24 ved universitetet immatrikulerede studenter, de studerende ved Københavns universitet i 1934 og de studerende ved Københavns og Århus universiteter i 1947.

	Studenter ved Københavns og Århus uni- versiteter i 1947	Studenter ved Københavns universitet i 1934	Studenter im- matrikuleret ved universi- tetet i 1913-24
Faderens erhverv:	pet.	pet.	pet.
Akademisk og anden højere uddan- nelse	29	28	37
Lærere.....	9	8	6
Selvstændige næringsdrivende i by- erhvervene	20	34	25
Selvstændige landbrugere m. v....	8	10	12
Funktionærer i offentlige og private institutioner og virksomheder ..	26	18	15
Arbejdere	8	2	5
I alt...	100	100	100

De to oversigter viser samme hovedtendens. Studenter, hvis forældre har en akademisk eller anden højere uddannelse, udgør nu samme andel af de studerende som i 1934, men en lavere andel end i 1913—24. Lærerne og især funktionærgruppen spiller en stigende rolle som »gennemgangserhverv« og selvstændige erhvervsdrivende en aftagende. Det bemærkes, at i 1947 er 2 pct. af såvel samtlige studerende som studerende ved de højere læreanstalter børn af husmænd, medens den tilsvarende procent i 1934 og i 1913—24 var 1. Der er sket nogen

forøgelse i den andel af de studerende, der kommer fra arbejderhjem, idet de i 1947 udgør 8 pct. af samtlige mod 2 og 5 pct. af samtlige henholdsvis i 1934 og 1913—24. Studerende, der kommer fra arbejder- og husmandshjem, udgør dog, trods den foregåede stigning, endnu kun 10 pct. af samtlige studerende.

Hovedtendensen i den skete udvikling er den samme for mandlige og kvindelige studenter, jfr. følgende oversigt.

	Mandlige studenter		Kvindelige studenter	
	1947	1913-24	1947	1913-24
Faderens erhverv:	pct.	pct.	pct.	pct.
Akademisk og anden højere uddannelse	25	33	38	45
Lærere	9	7	9	5
Selvstændige næringsdrivende i byerhvervene	21	25	19	26
Selvstændige landbrugere m. v..	11	13	6	8
Funktionærer i offentlige og private institutioner og virksomheder	26	16	22	13
Arbejdere	8	6	6	3
I alt...	100	100	100	100

Foran er omtalt, at faderens erhvervsfordeling for de dimitterede studenter og for de studenter, der studerer videre ved de højere læreanstalter, kan være forskellig. Departementet offentliggør imidlertid en årlig statistik over de dimitterede studenters fordeling efter faderens erhverv, og da den anvendte erhvervskode praktisk taget er overensstemmende med den i nærværende undersøgelse anvendte, er en sammenligning mulig, for så vidt angår de yngste studenterårgange, hvorfra der endnu ikke har været nogen afgang på grund af eksamen. Ganske vist kommer der en vis skævhed ind i billedet, dels fordi man er nødt til i studenterenquèten at forudsætte, at immatrikulationsåret er sammenfaldende med dimissionsåret, hvilket ikke altid er tilfældet, dels fordi der allerede i de første år er nogen afgang fra studierne. Trods disse fejlkilder er en sammenligning formentlig forsvarlig, og nedenfor er foretaget en sammenligning mellem de

studenter, der har påbegyndt studiet i 1946 og de i 1946 dimitterede studenter. Der er set bort fra de studieretninger, hvor der normalt ikke kræves studentereksamen: landbrugs-, havebrugs- og mejeribrugsstudiet.

	Studenter immatrikulerede ved de højere læreanstalter i 1946	Samtlige, der har taget studentereksamen i 1946
Faderens erhverv:	pet.	pet.
Akademisk og anden højere uddannelse	24	25
Lærere	9	9
Selvstændige næringsdrivende i byerhvervene	23	29
Selvstændige landbrugere m. v.	9	6
Funktionærer i offentlige og private institutioner og virksomheder	25	26
Arbejdere	10	5
Ialt	100	100

Studenter, hvis fædre er selvstændige i byerhvervene, udgør en mindre andel af de immatrikulerede studenter end af de dimitterede studenter, d. v. s. at forholdsvis mange af disse studenter ikke optager et akademisk studium efter deres studentereksamen. Omvendt har forholdsvis mange af de studenter, hvis forældre er selvstændige landmænd eller arbejdere, optaget et studium ved en af de højere læreanstalter.

Til yderligere vurdering af de økonomiske forhold i de hjem, hvorfra studenterne rekrutteres, er der foretaget en undersøgelse af forældrenes indkomst- og formueforhold. Der var ikke i spørgeskemaet spurgt om disses indkomst og formue, men på grundlag af spørgeskemaets oplysninger om forældrenes navn og adresse er det i et ret stort omfang lykkedes at tilvejebringe oplysninger om deres indkomst og formue gennem Departementets indkomststatistik. For hovedstadskommunernes vedkommende er disse oplysninger tilvejebragt i samarbejde med Københavns kommunes statistiske kontor.

Det er ad denne vej lykkedes at skaffe oplysninger om indtægt og formue for omkring 95 pct. af forældrene i hovedstaden, knapt

90 pct. i provinsbyerne og godt 80 pct. i sognekommunerne. At procenten for oplysninger om indkomst- og formueforhold er lavest for sognekommunerne skyldes, at der her sjældent er anført adresser, hvorfor identifikationen af de studerendes forældre har måttet foretages ved hjælp af navnet alene. Arbejdet hermed har været ret betydeligt og er altså ikke altid lykkedes.

I følgende tabel er de studerendes forældre fordelt efter indkomsten i 1947, og til sammenligning er anført fordelingen af samtlige mandlige forsørgere efter indkomststatistikken for det nævnte år. Ved sammenligning mellem fordelingen for de studerendes forældre og for samtlige forsørgere må det erindres, at de førstnævnte er ældre, og at indtægten i de fleste erhverv er stigende med alderen.

Procentvis fordeling efter forældrenes indkomst.

Ansæt indkomst:	De studerendes forældre 1947	Samtlige mand- lige forsørgere 1947
	pct.	pct.
Under 1 000 kr.	1,7	4,9
1— 2 000 -	4,4	5,7
2— 3 000 -	3,2	5,4
3— 5 000 -	9,5	27,3
5—10 000 -	36,0	46,1
10—20 000 -	30,4	8,6
20 000 kr. og derover.....	14,8	2,0
I alt ...	100,0	100,0

De studerendes forældre har et væsentligt højere indkomstniveau end samtlige mandlige forsørgere, og dette gælder især for de studerende, der har deres hjem i hovedstaden og provinsbyerne, jfr. omstående tabel, hvor der er foretaget en sammenligning af den gennemsnitlige indtægt for de studerendes forældre og samtlige mandlige forsørgere i hovedstaden, provinsbyer og sognekommuner.

Gennemsnitlig indkomst for

	De studerendes forældre 1947	Samtlige mand- lige forsørgere 1947
	Kr.	Kr.
Hovedstaden	15 300	8 538
Provinsbyer	12 700	6 448
Landkommuner	8 900	5 188
Hele landet ...	13 000	6 321

Også med hensyn til formueforholdene er de studerendes forældre væsentligt bedre stillet end samtlige forsørgere, som det fremgår af nedenstående tabel over gennemsnitlig formue for de studerendes forældre og for samtlige mandlige forsørgere.

Forældrenes gennemsnitlige formue.

	De studerendes forældre 1947	Mandlige forsørgere efter indkomst- statistikken 1947
	Kr.	Kr.
Hovedstaden	50 372	15 210
Provinsbyer	36 711	10 961
Landkommuner	28 510	13 593
Hele landet ...	40 009	13 286

For at muliggøre en sammenligning mellem indkomst- og formueforholdene for de studerendes forældre og samtlige forsørgere inden for de enkelte erhvervsgrupper, er der foretaget en erhvervsgruppering af de studerendes forældre efter indkomststatistikens erhvervskode. Følgende tabel viser den gennemsnitlige indkomst og formue for de studerendes forældre efter denne opgørelse, og til sammenligning er anført de tilsvarende tal for samtlige forsørgere. Også disse tal viser, at de studerendes forældre ligger på et væsentligt højere indkomst- og formueniveau, end hvad der gælder for de øvrige forsørgere, og

særlig bemærkes, at arbejdere og tjenestemænd, der lader deres børn studere, har en relativ høj formue.

Gennemsnitlig indkomst og formue for udvalgte erhvervsgrupper 1947.

	Gennemsnitlig indkomst		Gennemsnitlig formue	
	De studerendes forældre	Samtlige forsørgere	De studerendes forældre	Samtlige forsørgere
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Liberala erhverv	20 135	11 367	65 336	30 826
Direktører og fabrikanter	35 804	23 258	138 646	110 271
Håndværksmestre	9 139	7 228	30 810	18 851
Selvstændige handlende	17 252	10 224	70 119	38 910
Gårdejere	6 599	5 584	49 264	28 316
Tjenestemænd o. l. samt kontorpersonale iøvrigt	12 444	8 044	22 742	8 465
Arbejdere i håndværk og industri	7 338	5 719	11 594	2 382

4. Studieforhold.

I spørgeskemaets afsnit II er der spurgt, om de studerende tidligere har dyrket andet studium end det nuværende, og om de i længere perioder har afbrudt studierne.

Af samtlige studerende, der har deltaget i enquèten, har 12 pct. oplyst, at de har dyrket et andet studium før det nuværende, hvoraf 1 pct. har afsluttet dette studium med eksamen. Der er ingen væsentlig forskel mellem mænd og kvinder.

I alt er der 71 nuværende studerende, der tidligere har bestået en embedseksamen. De filosofiske fakulteter har det største antal studerende, der tidligere har bestået en anden embedseksamen, i alt 19, og halvdelen heraf er cand. theol.'er. Derefter har de juridiske og statsvidenskabelige fakulteter flest kandidater fra andre fakulteter. For det sidstnævnte studiums vedkommende er det især juridiske kandidater, der ønsker at tage statsvidenskabelig tillægseksamen.

I nedenstående tabel er de studerende, der har dyrket et tidligere studium, men uden at afslutte dette, fordelt efter tidligere og nuværende studium.

De juridiske fakulteter har det største antal studerende, der har opgivet et tidligere studium, og heraf har de fleste tidligere studeret ved det statsvidenskabelige eller økonomiske fakultet. De filosofiske fakulteter har dog omtrent lige så mange studerende, der har skiftet studium, men heraf har dog en betydelig del alene skiftet studieretning inden for fakultetet.

Ser man på fordelingen efter det tidligere studium, viser det sig ligeledes, at det største antal kommer fra de filosofiske og de juridiske fakulteter. Også et betydeligt antal af de medicinske og — under hensyn til fakulteternes størrelse — af de statsvidenskabelige og økonomi-studerende har dog foretrukket et andet studium. Det er iøvrigt på-

Tidligere studium, der ikke-

	Teologi	Jura	Stats- og forsikringsv., økonomi	Filosofiske, humanistiske fag	Matematik, naturvidenskab
Nuværende studium:					
Teologi.....	—	10	2	21	3
Jura.....	10	—	52	42	7
Stats- og forsikringsvidenskab, økonomi	3	18	12	10	7
Filosofiske og humanistiske fag.....	9	46	8	56	11
Matematik, naturvidenskab.....	1	3	3	4	9
Medicin.....	6	15	8	21	7
Polyteknik.....	1	4	4	2	22
Veterinær-, landinsp.- og skovbrugsstudiet.....	1	3	3	—	2
Land-, have- og mejeribrugsstudiet...	—	—	—	—	1
Arkitektstudiet m. v.	—	3	1	4	3
Odontologi.....	—	—	—	—	3
Farmacologi.....	—	—	1	1	1
Erhvervsøkonomiske studium.....	—	3	2	1	—
I alt...	31	105	96	162	76

faldende, at det navnlig er de studerende ved universiteterne, der skifter studium, medens dette sker i langt mindre omfang inden for de øvrige lærestalter. Heller ikke overgangen fra den ene lærestalt til den anden spiller nogen større rolle.

En fordeling efter faderens erhverv og efter, om der er skiftet studium eller ej, har vist, at børn af gårdejere og husmænd sjældnere skifter studium end de øvrige grupper, idet kun 6 pct. af disse har et tidligere uafsluttet studium imod som før nævnt 11 pct. af samtlige studerende. Det må dog i denne forbindelse erindres, at forholdsvis mange af de studerende, der kommer fra landbohjem, studerer ved landbohøjskolen, hvor der sjældnere skiftes studium end ved universiteterne.

Om varigheden af det tidligere studium er der givet oplysning i omstående oversigt, som alene omfatter de studerende, der har

— er afsluttet med eksamen.

Medicin	Poly- teknik	Veterinær-, landinsp.- og skov- brugs- studiet	Land-, have- og mejeri- brugs- studiet	Arkitekt- studiet m. v.	Odon- tologi.	Farma- cologi	Erhvervs- økon- omiske studium	I alt
9	—	2	—	—	2	1	1	51
32	8	—	—	2	2	1	11	167
6	4	—	1	—	—	—	3	64
23	5	1	1	2	1	—	3	166
12	7	1	1	—	—	2	—	43
—	19	8	—	3	1	1	5	94
4	11	2	1	—	—	1	2	54
4	4	1	1	—	—	1	—	20
1	—	1	—	—	—	—	—	3
2	2	1	—	3	—	—	—	19
4	5	1	—	1	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	3
1	—	—	—	—	—	—	—	7
98	65	18	5	11	6	7	25	705

dyrket et tidligere studium uden at afslutte det med en eksamen. Fordelingen efter det tidligere studiums varighed er nogenlunde den samme for de forskellige studieretninger.

	Varigheden af det tidligere studium, der ikke er afsluttet med eksamen
	pet.
Indtil $\frac{1}{2}$ år	25
$\frac{1}{2}$ —1 år	29
1—2 -	19
2—3 -	8
3—4 -	7
4 år og derover	12
I alt...	100

Over 40 pct. af samtlige mandlige studerende og godt 30 pct. af de kvindelige studerende har oplyst, at de i en længere periode har afbrudt studiet. I følgende tabel er de studerende, der har afbrudt studiet i en længere periode, fordelt efter årsagen til og varigheden af afbrydelsen.

For de mandlige studerende har den hyppigste årsag til afbrydelsen været illegalt arbejde. Det skal i denne forbindelse nævnes, at den under andre og uoplyste grunde hyppigst forekommende motivering er læreanstaltens lukning. Af de øvrige motiveringer, der er medtaget i denne gruppe, skal nævnes økonomiske grunde, der dog kun forekommer ret sjældent. Studerende, der har måttet opgive studiet en længere periode af økonomiske grunde, har formentlig optaget et erhvervsarbejde og er derfor medtaget under denne gruppe. For de kvindelige studerende er endelig barnefødsler en af de hyppigst forekommende grunde under gruppen andre og uoplyst. Erhvervsarbejde er anført som årsag til studiets afbrydelse for 27 pct. af de mandlige studerende, der har haft længere afbrydelse i studierne, og for 35 pct. af de kvindelige studerende. De forskellige årsagers betydning fremgår iøvrigt af neden-

Grundene til afbrydelsen i studiet og afbrydelsens varighed.

Afbrydelsens varighed:	Illegalt arbejde	Erhvervsarbejde	Sygdom	Militærtjeneste	Andre og uoplyste grunde	I alt
Mænd:						
Indtil 1/2 år.....	107	108	90	78	117	500
1/2—1 år.....	295	216	99	139	188	937
1—2 -	216	179	56	130	58	639
2—3 -	74	64	20	48	19	225
3—4 -	21	26	17	15	4	83
4 år og derover	5	60	14	11	9	99
Varighed uoplyst	5	33	7	7	9	61
I alt...	723	686	303	428	404	2 544
Kvinder:						
Indtil 1/2 år.....	2	24	38	•	27	91
1/2—1 år.....	12	44	24	•	55	135
1—2 -	15	34	24	•	25	98
2—3 -	—	14	4	•	5	23
3—4 -	2	7	3	•	4	16
4 år og derover	—	6	3	•	4	13
Varighed uoplyst	—	10	1	•	2	13
I alt...	31	139	97	•	122	389

stående oversigt, hvor det er angivet, hvor stor en andel af samtlige studerende, der har afbrudt studiet af de forskellige grunde.

	Mænd pct.	Kvinder pct.
Illegalt arbejde.....	11,6	2,5
Erhvervsarbejde	11,1	11,3
Sygdom.....	4,9	7,9
Militærtjeneste.....	6,9	—
Andre og uoplyste grunde...	6,5	10,0
Samtlige grunde...	41,0	31,7

Den gennemsnitlige varighed af afbrydelsen er knapt 1 1/2 år for såvel mandlige som kvindelige studerende. Den gennemsnitlige varighed af afbrydelsen på grund af erhvervsarbejde er lidt længere og den

gennemsnitlige varighed af afbrydelsen på grund af sygdom lidt kortere.

De foran angivne tal er for samtlige studerende under eet uden hensyn til, hvor længe de har studeret. For at få et klarere billede af, hvor meget afbrydelserne betyder i studietidens forløb, er de studerende i nedenstående tabel opdelt efter det antal år, de har studeret, og for hver årgang er angivet, hvor stor en procentdel af samtlige studerende, der har afbrudt studiet af de forskellige grunde. Der er set bort fra afbrydelse på grund af illegalt arbejde og de foran nævnte afbrydelser på grund af læreanstalternes lukning.

Samtlige studerende fordelt efter, hvor længe de har studeret, og efter årsagerne til afbrydelser i studiet.

	Andet studie-år	Tredie studie-år	Fjerde studie-år	Femte studie-år	Sjette studie-år	Syvende studie-år og senere	Samtlige studerende
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Mænd:							
Ingen afbrydelse	89	81	65	61	48	34	68
Afbrydelse p. gr. af erhvervsarbejde	5	9	16	15	20	27	14
Afbrydelse p.gr.af sygdom	2	4	6	7	9	13	6
Afbrydelse p. gr. af militærtjeneste	2	4	8	12	17	19	8
Afbrydelse af andre gr.	2	2	5	5	6	7	4
I alt	100	100	100	100	100	100	100
Kvinder:							
Ingen afbrydelse	88	79	67	61	65	40	70
Afbrydelse p. gr. af erhvervsarbejde	5	12	16	15	15	23	13
Afbrydelse p.gr.af sygdom	6	5	10	9	9	20	9
Afbrydelse af andre gr.	1	4	7	15	11	17	8
I alt	100	100	100	100	100	100	100

Medens 89 pct. af de mandlige studerende og 88 pct. af de kvindelige studerende på andet studieår ikke har haft nogen afbrydelse i

studiet, er der kun 34 pct. og 40 pct. af henholdsvis de mandlige og kvindelige studerende på syvende studieår og senere, der ikke har haft afbrydelse i studiet, når der ses bort fra afbrydelser på grund af de særlige forhold under besættelsen. Afbrydelse i studiet på grund af erhvervsarbejde har særlig interesse, og nedenfor er for de enkelte læreanstalter angivet, hvor stor en andel af de studerende, der har oplyst, at de har haft længere afbrydelser i studiet på grund af erhvervsarbejde.

Procentdel af de studerende, der har haft afbrydelser
i studiet på grund af erhvervsarbejde.

	Mænd	Kvinder
	pct.	pct.
Københavns universitet	13	12
heraf: Teologer.....	16	—
Jurister	16	12
Polit.'er-aktuarer	23	—
Stud.mag.'er.....	12	—
Medicinere	7	8
Århus universitet	14	13
Danmarks tekniske højskole	7	—
Vetr.- og Landbohøjskolen.....	7	—
Kunstakademiet	10	—

Det er fortrinsvis de studerende ved universiteterne, der har haft afbrydelser i studiet på grund af erhvervsarbejde. Blandt de universitetsstuderende har polit.'er og aktuarer samt jurister og teologer de største procenter for afbrydelse på grund af erhvervsarbejde.

5. De studerendes boligforhold.

I spørgeskemaets afsnit IV er der spurgt om arten af boligen, om lejens størrelse, samt om hvorvidt lejemålet omfatter fuld kost, delvis kost eller er uden kost. Det vil af spørgsmålene ses, at det alene har været hensigten at belyse, hvorledes de studerende bor, og hvilke udgifter, der er forbundet med de forskellige boligformer, medens det ikke har været hensigten at belyse, hvilke udgifter de studerende har til kost og logi.

Af nedenstående tabel fremgår de mandlige og kvindelige studerendes fordeling efter boligens art:

De studerendes boligforhold.

	Absolutte tal			Relative tal		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
Hos forsørger				pct.	pct.	pct.
med eget værelse	1 629	398	2 027	26,2	32,5	27,3
uden eget værelse	534	133	667	8,6	10,8	9,0
Hos anden familie el. bekendte						
med eget værelse	283	59	342	4,6	4,8	4,6
uden eget værelse	78	10	88	1,3	0,8	1,2
I alt hjemmeboende m. v.	2 524	600	3 124	40,7	48,9	42,1
Kollegium	596	71	667	9,6	5,8	9,0
Udeboende iøvrigt :						
Lejet værelse	1 725	268	1 993	27,7	21,9	26,8
Pensionat	227	50	277	3,3	13,1	3,7
Selvstændig lejlighed						
alene eller med ægtefælle . . .	774	161	935	12,5	4,2	12,6
med andre	188	52	240	3,0	4,1	3,2
Klublejlighed	126	19	145	2,0	1,5	1,9
I alt udeboende iøvrigt . . .	3 040	550	3 590	48,9	44,8	48,2
Uoplyst	48	6	54	0,8	0,5	0,7
Samtlige	6 208	1 227	7 435	100,0	100,0	100,0

Omkring 42 pct. af samtlige studerende bor hos forsørgeren eller anden familie eller bekendte, knapt en halv snes pct. bor på kollegium, og 48 pct. er udeboende iøvrigt. Af de, der bor hjemme eller hos familie eller bekendte, er knapt en fjerdedel uden eget værelse, således at en tiendedel af samtlige studerende ikke har eget værelse. Med hensyn til de udeboende bor i alt knapt 27 pct. i lejede værelser, medens knapt 16 pct. har selvstændig lejlighed. Pensionater og klublejligheder har kun ringe betydning som boliger for de studerende. Under denne form bor i alt 6 pct. af de studerende, heraf knapt 4 pct. i pensionat og knapt 2 pct. i klublejlighed.

Fordelingen er noget forskellig for mandlige og kvindelige studerende, idet flere af de kvindelige studerende er hjemmeboende, knapt 50 pct. mod godt 40 pct. af de mandlige studerende. Kun 6 pct. af de kvindelige studerende bor på kollegium mod 10 pct. af de mandlige. Af de udeboende kvindelige studerende bor 13 pct. i pensionat mod godt 3 pct. af de mandlige.

En fordeling efter boligformerne: hjemme (herunder hos familie og bekendte), kollegium og ude iøvrigt for de 5 største læreanstalter er gengivet i nedenstående tabel. Der er set bort fra uoplyste.

Boligform og læreanstalter.

	Bor hjemme el. hos familie m.v.	Bor på kollegium	Bor ude iøvrigt	I alt
	pct.	pct.	pct.	pct.
Københavns universitet:				
Teologer	30	13	57	100
Jurister	44	6	50	100
Polit.'er og aktuarer	42	8	50	100
Stud. mag.'er (fil.)	46	6	48	100
Stud. mag.'er (nat.)	45	5	50	100
Medicinere	51	8	41	100
I alt...	46	7	47	100
Århus universitet	23	33	44	100
Danmarks tekniske Højskole....	48	6	46	100
Vetr.- og Landbohøjskolen.....	25	14	61	100
Kunstakademiet	43	2	55	100
Øvrige læreanstalter	41	2	57	100
Samtlige studerende...	42	9	49	100

Medens kun 7 pct. af de studerende ved Københavns universitet (og 6 pct. af polyteknikerne) bor på kollegium, har en trediedel af de studerende ved Århus universitet haft mulighed for at få et værelse på et kollegium. Også en ret stor andel af de studerende ved Landbohøjskolen, 14 pct., bor på kollegium. For de øvrige læreanstalters ved-

kommende er der praktisk taget ingen af de studerende, der bor på kollegium.

Forskellen mellem de århusianske og de københavnske studerendes adgang til kollegiepladser bliver endnu mere udpræget, når der tages hensyn til, hvor langt de studerende er nået i deres studier, jfr. følgende tabel.

De studerende ved de fire store læreanstalter, fordelt efter boligforhold og efter, om de har taget 1. del eller ej.

	Bor hjemme eller hos familie eller bekendte	Bor på kolle- gium	Bor ude iøvrigt	I alt
	pct.	pct.	pct.	pct.
Studerende, der ikke har taget 1. del eller forprøve:				
Københavns universitet	46	2	52	100
Århus universitet	40	26	34	100
Danmarks tekniske Højskole	50	2	48	100
Vetr.- og Landbohøjskolen	27	7	66	100
Studerende, der har taget 1. del eller forprøve:				
Københavns universitet	45	11	44	100
Århus universitet	19	49	32	100
Danmarks tekniske Højskole	47	8	45	100
Vetr.- og Landbohøjskolen	25	15	60	100

Medens kun 2 pct. af de københavnske universitetsstuderende og polyteknikerne uden 1. del bor på kollegium, gælder dette for 26 pct. af Århus-studerterne, og selv blandt andendels-studerende er der i København kun 11 pct. (8 pct. af polyteknikerne) på kollegium mod 49 pct. i Århus.

Det er naturligvis navnlig studerende fra hovedstaden, der er i stand til at bo i deres hjem, medens det fortrinsvis er de studerende med deres hjem i provinsbyerne og i landkommunerne, der bor på kollegium og hos familie eller bekendte. Tallene fremgår af omstående tabel, hvor der er vist en fordeling efter faderens bopæl og de studerendes boligform.

Faders bopæl og de studerendes boligform.

	Faders bopæl					
	Hovedstaden med forstæder		Provinsbyer		Landkommuner	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
De studerendes boligform:	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Bor hjemme	80	77	10	12	8	14
Bor hos familie eller bekendte	2	2	8	9	7	13
Bor på kollegium	2	1	16	12	16	10
Bor ude iøvrigt	16	20	66	67	69	63
I alt	100	100	100	100	100	100

De hjemmeboende studerende, hvis forældre bor i provinsbyer, er dels studenter fra selve Århus og dels studenter, hvis hjem er i provinsbyer i nærheden af København eller Århus. Hjemmeboende studerende i landkommunerne er studerende fra landkommuner i nærheden af København og Århus. At der er så forholdsvis mange studerende, der bor hjemme også i landkommunerne, må formentlig ses som et udslag af vanskelighederne ved at skaffe værelse i København og Århus.

En fordeling efter faderens erhverv viser, at andelen af hjemmeboende er forskellig for de forskellige grupper, jfr. nedenstående oversigt, der angiver hjemmeboende studerende i pct. af samtlige studerende, hvis forældre bor i hovedstaden.

Hjemmeboende i pct. af samtlige.

	Med eget værelse	Uden eget værelse	I alt
Faders erhverv:	pct.	pct.	pct.
Liberale erhverv	63,5	13,5	77,0
Direktører, fabrikanter o. l.	82,2	8,2	90,4
Håndværksmestre	55,0	25,3	80,3
Selvstændige handlende	63,0	18,9	81,9
Funktionærer	61,1	27,2	88,3
Arbejdere	35,8	35,8	71,6

Ikke alle de gifte studerende bor i selvstændig lejlighed, som det fremgår af nedenstående oversigt.

De gifte studerende fordelt efter boligform.

	Mænd	Kvinder
	pet.	pet.
Bor hos forældre eller hos familie eller bekendte	6	6
Bor i selvstændig lejlighed	73	77
Bor i lejede værelser m. v.	21	17
I alt	100	100

Praktisk taget alle studerende, der bor hos forældre, og studerende, der bor i pensionat, får fuld kost, medens kun to trediede af de studerende, der bor hos familie eller bekendte, får fuld kost. Af studerende, der bor på kollegium, får godt 20 pct. fuld kost, 10 pct. af de lejede værelser iøvrigt er lejet med fuld kost, og 7 pct. med delvis kost, medens resten er lejet uden kost.

Der er kun meget få af de studerende, der har opgivet, at de helt eller delvis betaler for deres værelse med arbejdsydelser. I alt har 47 hjemmeboende, 16 der bor hos familie eller bekendte og 23 udeboende iøvrigt, oplyst, at de betaler med undervisning, hjælp i huset eller anden arbejdsydelse. Ser man bort fra disse studerende, er den gennemsnitlige betaling som gengivet i følgende tabel.

Gennemsnitlig månedlig betaling.

	Værelse uden kost	Værelse med fuld kost
	Kr.	Kr.
Kollegium	25	132
Hjemmeboende { med eget værelse	—	13
{ uden eget værelse	—	17 ¹⁾
Værelse hos familie eller bekendte	—	117
Lejet værelse	54	156
Pensionat	—	187
Selvstændig lejlighed	90	—
Klublejlighed	65	—

¹⁾ Kun betaling for kost.

De meget små gennemsnitsbeløb for de hjemmeboende må ses i forbindelse med, at 86 pct. overhovedet ikke betaler noget for deres ophold. Betragter man kun den del af de hjemmeboende, som betaler, er gennemsnitsbetalingen ca. 100 kr.

6. De studerendes indtægtsforhold.

I omstående tabel har man givet en almindelig oversigt over de studerendes indtægtsforhold. Oversigten er foretaget på grundlag af spørgeskemaets afsnit V, hvor der bl. a. er spurgt om, hvor stor en indtægt den studerende har haft i 1946 af henholdsvis arbejde, legater og ved optagelse af lån. I spørgeskemaet er der derimod ikke stillet spørgsmål om, hvorvidt og i hvilket omfang de studerende modtager økonomisk støtte fra hjemmet. Enquêteen kan derfor kun indirekte give oplysninger om dette punkt på den måde, at man må kunne gå ud fra, at de studerende, der hverken har haft en indtægt af arbejde, legater eller ved optagelse af lån eller kun i ringe omfang har haft indtægter af denne art, i det væsentlige må være blevet underholdt af hjemmet.

Det fremgår af tabellen, at 30 pct. af de mandlige studerende og knapt 40 pct. af de kvindelige studerende i 1946 ikke har haft nogen selverhvervet indtægt. Ser man foreløbig bort fra indtægtens størrelse og alene på de studerendes fordeling efter de forskellige indtægtsformer, fremgår det videre, at indtægten af arbejde er den dominerende indtægtsform, idet knapt 60 pct. af de mandlige studerende og 53 pct. af de kvindelige studerende i løbet af 1946 har haft indtægt af arbejde. I forhold hertil spiller indtægten af legater og ved optagelse af lån kun en mindre rolle, hvilket navnlig gælder de kvindelige studerende, idet mindre end en femtedel af kvinderne eller godt 17 pct. i løbet af 1946 har modtaget legater, og kun 5 pct. har optaget lån. For mændene er de tilsvarende tal noget større, idet knapt en fjerdedel eller nøjagtigere 23 pct. af mændene har modtaget legater, og godt en tiendedel eller 11 pct. har optaget lån.

Disse gennemsnitlige hyppigheder dækker over væsentlige forskel-

Absolute tal	Mænd								I alt
	Ingen indtægt	Studerende med kun			Studerende med både				
		ar-bejds-indtægt	legat-indtægt	låne-indtægt	ar-bejds-og legat-indt.	ar-bejds-og låne-indt.	legat-og låne-indt.	ar-bejds-og legat-og låne-indt.	
Københavns universitet:									
Teologer	55	86	26	7	62	12	7	16	271
Jurister	301	656	44	9	100	66	6	22	1 204
Polit.'er og aktuarer	47	140	13	—	21	7	1	5	234
Stud. mag.'er (fil.)	86	230	24	3	80	14	2	4	443
Stud. mag.'er (nat.)	59	91	10	2	38	3	1	10	214
Medicinere	401	304	76	22	101	25	20	31	980
Københavns universitet i alt	949	1 507	193	43	402	127	37	88	3 346
Århus universitet:									
Teologer	13	18	15	1	10	1	6	4	68
Jurister	46	34	9	2	8	2	4	2	107
Oecon.'er	10	27	5	—	15	6	3	5	71
Humanister	11	21	3	—	10	—	1	5	51
Medicinere	97	37	23	7	4	3	7	3	181
Århus universitet i alt	177	137	55	10	47	12	21	19	478
Øvrige læreanstalter:									
Danmarks tekniske Højskole	401	452	98	34	186	40	32	67	1 310
Vetr.- og Landbohøjskolen	209	177	44	33	45	36	20	29	593
Kunstakademiet	51	143	9	5	18	13	1	4	244
Tandlægehøjskolen	27	18	7	9	4	5	2	4	76
Farmaceutisk Højskole	17	73	—	1	2	4	—	1	98
Handelshøjskolen	14	16	3	2	4	1	4	—	44
Samtlige studerende	1 845	2 523	409	137	708	238	117	212	6 189
Relative tal.									
Københavns universitet:									
Teologer	pet. 20,3	pet. 31,7	pet. 9,6	pet. 2,6	pet. 22,9	pet. 4,4	pet. 2,6	pet. 5,9	pet. 100,0
Jurister	25,0	54,5	3,7	0,7	8,3	5,5	0,5	1,8	100,0
Polit.'er og aktuarer	20,1	59,8	5,6	—	9,0	3,0	0,4	2,1	100,0
Stud. mag.'er (fil.)	19,4	51,8	5,4	0,7	18,1	3,2	0,5	0,9	100,0
Stud. mag.'er (nat.)	27,6	42,4	4,7	0,9	17,8	1,4	0,5	4,7	100,0
Medicinere	40,9	31,0	7,8	2,2	10,3	2,6	2,0	3,2	100,0
Københavns universitet i alt	28,4	45,0	5,8	1,3	12,0	3,8	1,1	2,6	100,0
Århus universitet:									
Teologer	19,1	26,4	22,1	1,5	14,7	1,5	8,8	5,9	100,0
Jurister	42,9	31,8	8,4	1,9	7,5	1,9	3,7	1,9	100,0
Oecon.'er	14,1	38,0	7,1	—	21,1	8,5	4,2	7,0	100,0
Humanister	21,6	41,1	5,9	—	19,6	—	2,0	9,8	100,0
Medicinere	53,5	20,4	12,7	3,9	2,2	1,7	3,9	1,7	100,0
Århus universitet i alt	37,0	28,7	11,5	2,1	9,8	2,5	4,4	4,0	100,0
Øvrige læreanstalter:									
Danmarks tekniske Højskole	30,6	34,5	7,5	2,6	14,2	3,1	2,4	5,1	100,0
Vetr.- og Landbohøjskolen	35,2	29,8	7,4	5,6	7,6	6,1	3,4	4,9	100,0
Kunstakademiet	20,9	58,7	3,7	2,0	7,4	5,3	0,4	1,6	100,0
Tandlægehøjskolen	35,5	23,7	9,2	11,8	5,3	6,6	2,7	5,2	100,0
Farmaceutisk Højskole	17,3	74,6	—	1,0	2,0	4,1	—	1,0	100,0
Handelshøjskolen	31,8	36,4	6,8	4,5	9,1	2,3	9,1	—	100,0
Samtlige studerende	29,9	40,6	6,6	2,2	11,5	3,9	1,9	3,4	100,0

efter indkomstarter.

Heraf studerende med			Kvinder											Heraf studerende med		
ar-bejds-ind-tægt	legat-ind-tægt	låne-ind-tægt	Ingen ind-tægt	Studerende med kun			Studerende med både				I alt	ar-bejds-ind-tægt	legat-ind-tægt	låne-ind-tægt		
				ar-bejds-ind-tægt	legat-ind-tægt	låne-ind-tægt	ar-bejds-og legat-indt.	ar-bejds-og låne-indt.	legat-og låne-indt.	ar-bejds-, legat-og låneindt.						
176	111	42	3	5	1	—	1	—	—	—	10	6	2	—		
844	172	103	66	124	6	1	17	5	3	2	224	148	28	11		
173	40	13	8	17	1	—	8	—	—	1	35	26	10	1		
328	110	23	100	169	18	—	30	2	—	4	323	205	52	6		
142	59	16	16	18	5	—	7	—	—	1	47	26	13	1		
461	228	98	125	77	19	5	32	5	3	5	271	119	59	18		
2 124	720	295	318	410	50	6	95	12	6	13	910	530	164	37		
33	35	12	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—		
46	23	10	6	7	2	1	1	—	1	—	18	8	4	2		
53	28	14	1	2	—	—	2	—	—	—	5	4	2	—		
36	19	6	10	5	2	—	4	2	—	1	24	12	7	3		
47	37	20	31	5	5	1	2	1	2	—	47	8	9	4		
215	142	62	49	19	9	2	9	3	3	1	95	32	22	9		
745	383	173	20	12	1	—	3	1	1	1	39	17	6	3		
287	138	118	22	2	3	1	—	—	—	—	28	2	3	1		
178	32	23	17	15	4	2	5	1	—	—	44	21	9	3		
31	17	20	43	8	5	2	2	1	1	1	63	12	9	5		
80	3	6	7	34	—	1	—	2	—	—	44	36	—	3		
21	11	7	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—		
3 681	1 446	704	478	500	72	14	114	20	11	16	1 225	650	213	61		
63,9	41,0	15,5	30,0	50,0	10,0	—	10,0	—	—	—	100,0	60,0	20,0	—		
70,1	14,3	8,5	29,5	55,4	2,7	0,4	7,6	2,2	1,3	0,9	100,0	66,1	12,5	4,8		
73,9	17,1	5,5	22,8	48,6	2,9	—	22,8	—	—	2,9	100,0	74,2	28,7	2,9		
74,0	24,9	5,3	31,0	52,3	5,6	—	9,3	0,6	—	1,2	100,0	63,4	16,1	1,8		
66,3	27,7	7,5	34,0	38,4	10,6	—	14,9	—	—	2,1	100,0	55,4	27,6	2,1		
47,1	23,3	10,0	46,3	28,4	7,0	1,8	11,8	1,8	1,1	1,8	100,0	43,8	21,7	6,5		
63,4	21,5	8,8	34,9	45,1	5,5	0,7	10,4	1,3	0,7	1,4	100,0	58,2	18,8	4,1		
48,5	51,5	17,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
43,1	21,5	9,4	33,3	38,8	11,1	5,6	5,6	—	—	5,6	100,0	44,4	22,3	11,2		
74,5	39,3	19,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
70,5	37,3	11,8	41,8	20,8	8,3	—	16,6	8,3	—	4,2	100,0	49,9	29,1	12,5		
28,2	20,5	11,2	66,0	10,6	10,6	2,1	4,3	2,1	4,3	—	100,0	17,0	19,2	8,5		
45,0	29,7	13,0	51,4	20,0	9,5	2,1	9,5	3,2	3,2	1,1	100,0	33,8	23,3	9,6		
56,9	29,2	13,2	51,1	30,8	2,6	—	7,7	2,6	2,6	2,6	100,0	43,7	15,5	7,8		
48,4	23,3	20,0	78,6	7,1	10,7	3,6	—	—	—	—	100,0	7,1	10,7	3,6		
73,0	13,1	9,3	38,6	34,1	9,1	4,5	11,4	2,3	—	—	100,0	47,8	20,5	6,8		
40,9	22,4	26,5	68,2	12,7	7,9	3,2	3,2	1,6	1,6	1,6	100,0	19,1	14,3	8,0		
81,7	3,0	6,1	15,9	77,3	—	2,3	—	4,5	—	—	100,0	88,8	—	6,8		
47,7	25,0	15,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
59,4	23,4	11,4	39,0	40,9	5,9	1,1	9,3	1,6	0,9	1,3	100,0	53,1	17,4	4,9		

ligheder mellem de enkelte lærestalter. Medens ved Københavns universitet ca. 28 pct. af de mandlige studerende ikke har haft nogen form for indtægt, er den tilsvarende andel for Århus universitet 37 pct. For de øvrige lærestalters vedkommende svinger den tilsvarende procent fra ca. 17 for Farmaceutisk Højskole til ca. 35 for Tandlægehøjskolen og Veterinær- og Landbohøjskolen. På Danmarks tekniske Højskole og på Handelshøjskolen har ca. 31 pct. og på Kunstakademiet ca. 21 pct. af de mandlige studerende ikke haft nogen indtægt ved arbejde, legater eller optagelse af lån i løbet af 1946. For Handelshøjskolen er antallet af besvarelser dog så ringe, at de givne oplysninger ikke kan tildeles afgørende betydning. For de kvindelige studerende findes tilsvarende forskelligheder mellem de enkelte lærestalter, blot på et betydeligt højere niveau. Medens 35 pct. af de kvindelige studerende ved Københavns universitet ikke har haft nogen indtægt, gælder dette om godt halvdelen af kvinderne ved Århus universitet. For visse af de øvrige lærestalter er denne procent endnu højere. Således er den for Veterinær- og Landbohøjskolen knapt 80 pct. og for Tandlægehøjskolen knapt 70 pct. For de kvindelige studerende ved Farmaceutisk Højskole forefindes den laveste procent, nemlig 16, for studerende, der ikke har haft nogen indtægt i løbet af 1946, hvilket må ses i forbindelse med, at exam. pharm.'erne har lønnet arbejde på apotekerne under studiet.

Tilsvarende forskelligheder konstateres ved en betragtning af de studerendes fordeling på de forskellige indtægtsformer. Farmaceutisk Højskole, der som anført har den laveste andel af studerende, der ikke har haft nogen indtægt, har til gengæld den højeste procent for studerende, der har haft indtægt ved arbejde, nemlig 82 pct. af såvel de mandlige som de kvindelige studerende. Derimod spiller indtægt af legater ingen rolle for farmaceuterne, idet kun 3 pct. af de mandlige og overhovedet ingen af de kvindelige farmaceuter har haft sådanne indtægter. Også hos de mandlige studerende ved Kunstakademiet, hvor kun 20 pct. ikke havde nogen indtægt, forekommer indtægten ved arbejde særligt hyppigt, idet 73 pct. har haft en sådan indtægt. I

sammenligning hermed har af de kvindelige kunststuderende kun knapt 50 pct. haft indtægt af arbejde. Iøjnefaldende er forskellen mellem Københavns og Århus universiteter, idet man bemærker, at 63 pct. af samtlige mandlige og 58 pct. af samtlige kvindelige studerende ved Københavns universitet har haft arbejde mod henholdsvis 45 og 34 pct. ved Århus universitet. Tandlægehøjskolen og Veterinær- og Landbohøjskolen ligger her på niveau med Århus universitet, blot med betydelig lavere procenter for de kvindelige studerende, medens Danmarks tekniske Højskole med 57 pct. mandlige og 44 pct. kvindelige studerende, der har haft arbejde, ligger midt imellem Københavns og Århus universiteter.

Hvad legater og lån angår, bemærker man — naturligt nok — at for de lærestalter, hvor andelen af arbejdssøgende studerende ligger højt, vil andelen af dem, der har opnået legater eller optaget lån, som hovedregel være tilsvarende lavere. Dette gælder for eksempel ved en sammenligning mellem Københavns og Århus universiteter. Ved det førstnævnte universitet, der har en høj procent for arbejdssøgende studerende, har 22 og 9 pct. af de mandlige studerende henholdsvis modtaget legater og optaget lån, medens procenterne for Århus universitet er henholdsvis 30 og 13 pct. For Veterinær- og Landbohøjskolen, der også har en ret lav procent for arbejdssøgende studenter, er de tilsvarende procenter 23 og 20, og for Tandlægehøjskolen, hvor det samme gælder, er procenterne 22 og 26, alt sammen for mandlige studerende.

Hvad videre angår Københavns og Århus universiteter, har man opdelt de studerende på fakulteter, hvorved karakteristiske forskelligheder mellem disse kan iagttages. Det vil ses, at teologerne ved Københavns universitet har ret høje procenter både for indtægter af arbejde, legater og ved optagelse af lån. Jurister og statsvidenskabelige samt forsikringsvidenskabelige studerende har høje procenter for arbejdssøgende studerende og lave procenter for dem, der har opnået legater eller optaget lån. De studerende ved det filosofiske og det matematisk-naturvidenskabelige fakultet opnår noget hyppigere legater og

har den samme hyppighed for arbejdssøgende studerende, som de studerende ved det juridiske og statsvidenskabelige fakultet. En særlig lav procent for arbejdssøgende studerende har det medicinske fakultet. Da medicinerne ikke hyppigere opnår legater eller optager lån, må dette opvejes af, at de i højere grad end de øvrige fakulteter modtager støtte fra hjemmene. Andelen af de sidstnævnte udgør blandt medicinere 40 pct. mod omkring 20 pct. ved de øvrige fakulteter. Lignende forskelligheder iagttages for så vidt angår Århus universitet.

Tabellen giver endvidere oplysninger om kombinationerne mellem de forskellige indtægtsformer. Ser man foreløbig bort fra beløbenes størrelse, vil det bemærkes, at den indtægt, der opnås af legater eller ved optagelse af lån, overvejende må betragtes som et supplement til en arbejdsindtægt. Således er for samtlige mandlige studerende antallet af dem, der har haft en kombineret arbejds- og legatindtægt, knapt 12 pct., medens antallet af de mandlige studerende, der kun har haft en legatindtægt, udgør knapt 7 pct. For optagelse af lån er de tilsvarende procenter henholdsvis 7 og 2. For kvinderne gør et lignende forhold sig gældende, og det samme gælder inden for hovedparten af de enkelte lærestalter og fakulteter. Videre kan det anføres, at det forhold, at en studerende har arbejde, ikke stiller sig hindrende i vejen for, at han kan opnå legater. Omvendt tillader tallene ikke den slutning, at der er tendens til, at de studerende, der har arbejde, har større chancer for at opnå legater. Kun hos de matematisk-naturvidenskabelige studerende ved Københavns universitet gør en sådan tendens sig gældende med nogenlunde tydelighed, idet 34 pct. af de arbejdende studerende har opnået legater, medens dette kun gælder for 15 pct. af de studerende, der ikke har haft arbejde, jfr. omstående beregning. En lignende, men svagere tendens findes hos de medicinske og teologiske studerende ved Københavns universitet, for humaniorastuderende ved Århus universitet, samt for polyteknikerne, alt for så vidt angår de mandlige studerende. Omvendt kan der for de mandlige statsvidenskabelige og forsikringsvidenskabelige studerende ved Køben-

havns universitet samt for teologerne og medicinerne ved Århus universitet konstateres en vis tendens til, at arbejde og legater er alternative indtægtsmuligheder.

	Mænd		Kvinder	
	Procentdel af de arbejdende studerende, der har opnået legater	Procentdel af de ikke-arbejdende studerende, der har opnået legater	Procentdel af de arbejdende studerende, der har opnået legater	Procentdel af de ikke-arbejdende studerende, der har opnået legater
	pct.	pct.	pct.	pct.
Københavns universitet:				
Det teologiske fakultet	44,3	34,7	—	—
Det juridiske fakultet	14,5	13,9	12,8	11,9
Det stats- og forsikringsvidenskabelige fakultet	15,0	23,0	34,6	11,1
Det filosofiske fakultet	25,6	22,6	16,6	15,3
Det matematisk-naturvidenskabelige fakultet	33,8	15,3	—	—
Det medicinske fakultet	28,6	18,5	31,1	14,5
Københavns universitet i alt	23,1	18,8	20,4	14,7
Århus universitet:				
Det teologiske fakultet	42,4	60,0	...	...
Det juridiske fakultet	21,7	21,3	...	...
Det økonomiske fakultet	37,7	44,5	...	...
Det humanistiske fakultet	41,6	26,7	...	...
Det medicinske fakultet	14,9	22,4	...	...
Århus universitet i alt	30,7	28,9	31,3	19,0
Øvrige lærestalter:				
Danmarks tekniske Højskole	34,0	23,6	...	...
Vetr.- og Landbohøjskolen	25,8	20,9	...	...
Kunstakademiet	12,4	15,2	...	...
Tandlægehøjskolen	25,8	20,0	...	...
Farmaceutisk Højskole	3,8	—	...	...
Handelshøjskolen	19,1	30,5	...	...
Samtlige studerende	25,0	21,0	20,0	14,0

Den her omhandlede tabel har kun kunnet give oplysning om de studerendes fordeling på de forskellige indtægtsmuligheder, men

siger derimod intet om de forskellige indtægtsmuligheders betydning for indtægtens størrelse. Dette er søgt belyst i følgende tabel, hvor man har beregnet den gennemsnitlige årlige indtægt pr. studerende i 1946 af de forskellige indtægtsformer inden for de enkelte læreanstalter, og for universiteternes vedkommende inden for de enkelte fakulteter. For de kvindelige studerende har man kun anført tal for de enkelte læreanstalter, idet det kvindelige materiales ringe omfang ikke tillader

Den gennemsnitlige indtægt for studerende med

	Mænd					
	Studerende med kun			Studerende med både arbejds- og legatindtægt		
	arbejds- indtægt	legat- indtægt	låne- indtægt	arbejds- indtægt	legat- indtægt	indtægt i alt
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Københavns universitet:						
Teologer	2 749	649	1 478	971	466	1 437
Jurister	3 363	852	2 919	2 201	643	2 844
Polit.'er og actuarer	4 031	1 596	—	3 024	983	4 007
Stud. mag.'er (fil.)	2 882	868	—	1 383	687	2 070
Stud. mag.'er (nat.)	2 553	665	—	1 224	493	1 717
Medicinere	1 352	696	2 629	981	637	1 618
Københavns universitet ialt.	2 863	806	2 415	1 493	627	2 120
Århus universitet:						
Teologer	1 972	535	—	770	1 186	1 956
Jurister	3 182	748	—	613	169	782
Oecon.'er	2 193	—	—	1 887	501	2 388
Humanister	2 767	—	—	380	596	976
Medicinere	966	574	1 736	925	—	—
Århus universitet i alt...	2 166	530	1 765	1 029	611	1 640
Øvige læreanstalter:						
Danmarks tekniske Højskole.	1 510	658	2 726	834	502	1 336
Vetr. og Landbohøjskolen ..	1 336	437	3 041	762	410	1 172
Kunstakademiet	1 760	622	—	1 883	508	2 391
Tandlægehøjskolen	1 330	649	4 066	—	—	—
Farmaceutisk Højskole	3 600	—	—	—	—	—
Handelshøjskolen	2 363	—	—	—	—	—
Samtlige studerende...	2 421	687	2 755	1 247	576	1 823

en så vidtgående deling som den, der er foretaget for de mandlige studerendes vedkommende. Det fremgår af tabellen, at arbejdsindtægten for de 3 681 mandlige studerende, om hvem det er oplyst, at de i 1946 har haft arbejde, har udgjort gennemsnitligt 2 100 kr. pr. studerende eller en samlet arbejdsfortjeneste på 7 725 000 kr. De kvindelige studerende, der har opgivet at have haft indtægt af arbejde, i alt 650, har haft en gennemsnitlig arbejdsindtægt på omkring 1 790 kr. og

indtægt i 1946. Fordeling på læreanstalter.

Studerende med både arbejds- og låneindtægt			Samlet gennemsnit for			Kvinder		
arbejdsindtægt	låneindtægt	indtægt i alt	arbejdsindtægt	legatindtægt	låneindtægt	arbejdsindtægt	legatindtægt	låneindtægt
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
3 208	2 118	5 326	2 000	506	1 707	1 300	—	—
2 812	1 911	4 723	3 150	742	1 905	2 351	720	1 532
4 543	1 264	5 807	3 859	1 128	1 122	2 562	452	—
3 186	3 107	6 293	2 509	724	2 267	1 738	615	1 120
—	—	—	2 057	563	1 610	981	725	—
2 004	1 708	3 712	1 298	666	1 850	1 136	720	1731
2 794	1 981	4 775	2 539	686	1 836	1 772	668	1 542
—	—	—	1 397	677	1 210	—	—	—
—	—	—	2 722	473	2 700	1 288	—	—
3 500	3 700	7 200	2 147	540	2 406	—	—	—
—	—	—	1 847	481	695	1 383	656	—
—	—	—	934	464	1 564	450	272	—
2 900	2 850	5 750	1 840	535	1 785	1 191	444	2 860
975	1859	2 834	1 249	567	1 697	1 018	405	—
822	2 225	3 047	1 114	394	2 417	—	—	—
1 923	2 061	3 984	1 792	497	2 087	795	572	—
—	—	—	1 113	449	3 542	733	398	—
—	—	—	3 628	467	2 193	4 036	—	—
—	—	—	2 057	806	2 136	—	—	—
2 118	2 056	4 174	2 099	605	2 282	1 793	616	1 943

har i 1946 haft en samlet arbejdsfortjeneste på 1 171 000 kr. I alt 1 446 mandlige studerende har haft en gennemsnitlig legatindtægt på 605 kr. og en samlet legatindtægt på ca. 875 000 kr., medens 213 kvinder har haft en gennemsnitlig legatindtægt på 616 kr. og en samlet legatindtægt på ca. 131 000 kr. Hvad lånene angår, har 704 mandlige studerende i 1946 optaget lån til en gennemsnitlig størrelse af ca. 2 280 kr. eller ialt ca. 1 607 000 kr., medens 60 kvindelige studerende har optaget lån til en gennemsnitlig størrelse af omkring 1 940 kr. eller i alt 117 000 kr. De studerende, der indgår i enquêten, har således i 1946 erhvervet sig en arbejdsfortjeneste på i alt 8 896 000 kr., har modtaget legater til et samlet beløb af 1 006 000 kr. og har optaget lån, der i alt udgør 1 724 000 kr. Tilsammen giver dette 11,6 mill. kr., som de studerende selv erhverver sig udover de tilskud, der ydes fra hjemmene, om hvilke enquêten som nævnt ikke giver nogen oplysning. Det må tages i betragtning, at ikke samtlige studerende har besvaret enquêten, hvorfor tallet må forhøjes, før man kommer til det samlede beløb for samtlige studerende ved de læreanstalter, som enquêten omfatter. Endvidere må tages i betragtning, at lånene hyppigt ydes af hjemmene. Omfanget heraf vil blive belyst nedenfor, ligesom spredningen omkring de i tabellen anførte gennemsnitsindtægter vil blive nærmere belyst.

Løvrigt viser såvel de anførte samlede beløb for arbejdsindtægten, legatindtægten og låneindtægten, som de anførte gennemsnitsbeløb, at arbejdsindtægten er den mest dominerende af de tre indtægtsmuligheder. Ikke blot har en relativt stor andel af de studerende haft arbejde i 1946, men den gennemsnitlige indtægt, de har haft heraf, er betydeligt større end navnlig den gennemsnitlige legatindtægt, men også større end den gennemsnitlige låneindtægt. Bortset fra Farmaceutisk Højskole, hvor specielle forhold gør sig gældende, jfr. nedenfor, er det de studerende ved Københavns universitet, der har den højeste gennemsnitlige arbejdsindtægt, nemlig ca. 2 540 kr. for samtlige mandlige studerende og 1 770 kr. for samtlige kvindelige studerende, der har haft arbejde. Til sammenligning er den gennemsnitlige arbejdsindtægt for

mandlige studerende ved Århus universitet 1 840 kr. og for kvindelige studerende samme steds 1 190 kr. Også den gennemsnitlige legatindtægt er noget større ved Københavns universitet end ved Århus universitet, ca. 690 kr. mod 535 kr. for de mandlige studerende og ca. 670 kr. mod ca. 445 kr. for de kvindelige studerende. Hvad forholdet mellem de enkelte fakulteter angår, bemærker man, at navnlig de statsvidenskabelige og forsikringsvidenskabelige studerende har haft en høj arbejdsindtægt, nemlig omkring 3 860 kr. for de mandlige og 2 560 kr. for de kvindelige studerende. Bemærkelsesværdigt er det videre, at det samme fakultet for de mandlige studerendes vedkommende også fører med hensyn til den gennemsnitlige legatindtægt, der har udgjort ca. 1 130 kr., hvilket er næsten dobbelt så meget som gennemsnittet for samtlige studerende ved Københavns universitet. Til gengæld har de studerende indenfor dette fakultet kun i ringere omfang optaget lån, gennemsnitligt ca. 1 120 kr. mod det samlede gennemsnit for Københavns universitet på ca. 1 840 kr. Også de juridisk studerende ligger over det samlede gennemsnit for Københavns universitet, både for så vidt angår den gennemsnitlige arbejdsindtægt (3 150 kr.) og legatindtægt (740 kr.) samt også — i modsætning til de stats- og forsikringsvidenskabelige studerende — for så vidt angår den gennemsnitlige låneindtægt, der for juristerne udgør 1 905 kr. De øvrige fakulteters gennemsnitsindtægter er betydeligt lavere. Navnlig gælder dette for medicinerne, hvor den gennemsnitlige arbejdsindtægt har udgjort 1 300 kr. eller godt halvdelen af gennemsnittet for samtlige studerende ved Københavns universitet. Mellem fakulteterne ved Århus universitet konstateres forskelle af en lignende karakter.

Hvad de øvrige lærestalter angår, gælder det for dem alle, bortset fra Farmaceutisk Højskole, at den gennemsnitlige arbejds- og legatindtægt er betydeligt lavere end for de universitetsstuderende. Derimod er de optagne lån en del større, navnlig for Tandlægehøjskolens vedkommende.

I tabellen har man endvidere for de mandlige studerendes vedkommende anført gennemsnitsindtægterne for dem, der henholdsvis kun har

haft arbejde, modtaget legater eller optaget lån, samt gennemsnitsindtægter, hvor indtægter af arbejde har været kombineret med legatindtægter eller indtægter ved optagelse af lån. For kombinationer mellem legat- og låneindtægt og mellem arbejds-, legat- og låneindtægter er antallet af studerende så lille, at det vil være uden mening at beregne særskilte gennemsnitsindtægter for disse grupper af studerende. Det samme gælder for kvindernes vedkommende for samtlige kombinationsgrupper af indtægter.

Det vil ses, hvad man på forhånd måtte formode, at de studerende, der kun har haft en arbejdsindtægt eller kun har modtaget legater eller kun har optaget lån, har højere gennemsnitstal for hver af disse indtægtsarter, end hvad der gælder for samtlige studerende, der benytter disse indtægtsmuligheder.

Man har dernæst undersøgt, hvorledes de studerendes indtægtsforhold stiller sig på de forskellige stadier af studietiden. Resultatet fremgår af omstående tabel, hvor man har fordelt samtlige studerende, de mandlige og kvindelige hver for sig, efter de før anvendte indtægtsformer samt efter immatrikulationsår.

Det bemærkes, at gruppen »andre« omfatter studerende, der har skiftet studium, og som er immatrikuleret ved det nuværende studium på tidspunktet for enquêten, d. v. s. i 1947, og hvor det oprindelige tidspunkt for det første studiums begyndelse ikke kendes. Iøvrigt fremgår det af tallene, at andelen af studerende uden indtægt er aftagende, jo længere hen i studiet den studerende kommer. For de mandlige studerende udgør denne andel ved begyndelsen af studiet ca. $\frac{1}{3}$ og falder ved slutningen af studiet til mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$. For de kvindelige studerendes vedkommende genfindes den samme tendens, endog noget tydeligere end for mændenes vedkommende. Derimod er den omvendte tendens, at den relative andel af de arbejdssøgende studerende skulle stige med studietidens længde, ikke særlig iøjnefaldende. Ganske vist stiger procenten fra ca. 57 til 62 og 72 for studerende med en studietid på henholdsvis 6 og 7 studieår, men bevægelsen er ikke særlig jævn. De relative tal for de studerende, der har opnået legater, bevæger sig

frem mod et toppunkt omkring det 3. og 4. studieår for derefter at aftage for studerende med den høje anciennitet. I udviklingen i de relative tal for studerende, der har optaget lån, er det vanskeligt at finde nogen klar tendens. Dog stiger den relative andel af disse studerende omkring 6. studieår, et udtryk for, at der før den endelige eksamen optages lån, for at man kan frigøre sig for arbejde, et træk, der kommer frem for de studerendes vedkommende, som både har haft arbejde og har optaget lån.

De studerende fra de enkelte immatrikulationsår, procentvis fordelt efter indkomstarter.

Immatrikulationsår:	Ingen indtægt	Studerende med kun				Studerende med både				Samt lige studerende	Heraf studerende med		
		arbejdsindtægt	legatindtægt	låneindtægt	arbejds- og legatindtægt	arbejds- og låneindtægt	legat- og låneindtægt	arbejds- og låneindtægt	arbejdsindtægt		legatindtægt	låneindtægt	
Mænd:	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	_pct.	
1946.....	33,0	42,2	5,4	3,2	8,4	4,9	1,5	1,4	100,0	56,9	16,7	11,0	
1945.....	31,9	37,9	6,1	3,1	11,7	3,7	2,3	3,3	100,0	56,6	23,4	12,4	
1944.....	29,9	39,3	6,3	1,7	13,7	3,0	1,8	4,3	100,0	60,3	26,1	10,8	
1943.....	29,3	39,0	7,8	0,9	13,1	2,3	2,6	5,0	100,0	59,4	28,5	10,8	
1942.....	28,0	38,1	9,4	1,6	13,6	2,6	1,8	4,9	100,0	59,2	29,7	10,9	
1941.....	29,4	37,2	8,7	1,0	13,2	5,0	2,0	3,5	100,0	58,9	27,4	11,5	
1940.....	26,5	39,4	6,3	3,1	12,9	5,2	1,7	4,9	100,0	62,4	25,8	14,9	
1939 og før ...	20,4	52,7	4,2	1,9	10,2	6,8	1,1	2,7	100,0	72,4	18,2	12,5	
Andre	29,5	52,6	5,2	1,5	5,5	3,4	0,3	2,0	100,0	63,5	13,0	7,2	
I alt...	29,9	40,6	6,6	2,2	11,5	3,9	1,9	3,4	100,0	59,4	23,4	11,4	
Kvinder:													
1946.....	43,2	45,9	3,7	0,7	3,7	1,4	0,7	0,7	100,0	51,7	8,8	3,5	
1945.....	38,9	41,3	5,8	1,9	8,9	1,2	0,8	1,2	100,0	52,6	16,7	5,1	
1944.....	46,2	31,3	5,6	2,5	10,0	3,1	—	1,3	100,0	45,7	16,9	6,9	
1943.....	36,9	45,4	7,1	—	6,4	2,1	1,4	0,7	100,0	54,6	15,6	4,2	
1942.....	31,1	41,2	7,6	—	17,6	0,8	1,7	—	100,0	59,6	26,9	2,5	
1941.....	25,7	35,9	12,8	1,3	15,4	3,8	1,3	3,8	100,0	58,9	33,3	10,2	
1940.....	32,5	28,3	8,7	—	19,6	2,2	2,2	6,5	100,0	56,6	37,0	10,9	
1939 og før ...	30,3	39,5	2,3	4,7	18,6	2,3	2,3	—	100,0	60,4	23,2	9,3	
Andre	45,9	43,9	2,8	—	6,5	—	—	0,9	100,0	51,3	10,2	0,9	
I alt...	39,0	40,9	5,9	1,1	9,3	1,6	0,9	1,3	100,0	53,1	17,4	4,9	

Den omtalte afhængighed mellem de studerendes studiemæssige anciennitet og indtægtsforhold kommer tydeligere frem ved en betragtning af indtægtsbeløbene. I nedenstående tabel har man for henholdsvis de mandlige og de kvindelige studerende beregnet de gennemsnitlige indtægter for samtlige de studerende, der har haft arbejde eller modtaget legater eller optaget lån. De samme beregninger er foretaget for de studerende, der kun har benyttet een af de nævnte indtægtsmuligheder, samt for de studerende, der har haft en arbejdsindtægt kombineret med en legatindtægt eller en indtægt ved optagelse af lån, alt indenfor de enkelte anciennitetsgrupper.

Af disse beregninger fremgår ret tydeligt arbejdsindtægtens stigende betydning, efterhånden som den studerende stiger i studiemæssig anciennitet. Medens de mandlige studerende starter med en gennemsnitlig arbejdsindtægt på knapt 1 700 kr., stiger denne med omkring 1 000 kr., når de når frem til det 5. og 6. studieår. For studerende, der har en endnu længere studietid, er den gennemsnitlige arbejdsindtægt betydeligt større, 4 600 kr., et forhold, som vel bidrager til en forklaring af, at den studerende har været så længe om studiet. For samtlige

Den gennemsnitlige indtægt for studerende med

	Mænd					
	Studerende med kun			Studerende med både arbejds- og legatindtægt		
	arbejdsindtægt	legatindtægt	låneindtægt	arbejdsindtægt	legatindtægt	indtægt i alt
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Immatrikulationsår:						
1946.....	1 763	434	2 607	1 127	439	1 566
1945.....	2 161	713	3 148	1 147	410	1 557
1944.....	2 078	651	3 395	1 086	442	1 528
1943.....	2 060	625	1 722	1 082	611	1 693
1942.....	2 605	698	2 856	1 256	737	1 993
1941.....	3 161	810	2 075	1 481	867	2 348
1940.....	2 889	1 271	2 191	1 887	1 119	3 006
1939 og før.....	5 448	760	2 090	2 182	709	2 891
Andre.....	2 906	991	2 250	1 453	545	1 998

studerende, der har opnået legatindtægter, er der en helt jævn stigning fra knapt 430 kr. i første studieår til godt 1 050 kr. for studerende med en studiemæssig anciennitet på 6 år. For låneindtægtens vedkommende er linien mindre klar. Der synes dog at være en vis tendens til, at låneindtægten er størst i begyndelsen af studiet.

Med henblik på at belyse, hvorledes forældrenes økonomiske stilling påvirker de forhold, hvorunder de studerende skaffer sig midler til gennemførelsen af studiet, har man i nedenstående tabel beregnet de studerendes relative fordeling på de forskellige foran anvendte indtægtsarter opdelt efter størrelsen af forældrenes indkomst. Beregningerne omfatter selvsagt kun den del af de studerende, om hvis forældres indkomster det har været muligt at skaffe sig oplysning på grundlag af Departementets skattestatistiske materiale, jfr. bemærkningerne foran i afsnit 3.

Det vil ses, at der er en ret iøjnefaldende afhængighed mellem de studerendes fordeling på de enkelte indtægtsmuligheder og størrelsen af forældrenes indkomst. Medens en femtedel af de mandlige studerende, hvis forældre har en årlig indkomst under 10 000 kr., er uden indtægt,

indtægt i 1946. Fordeling på immatrikulationsår.

						Kvinder		
Studerende med både arbejds- og låneindtægt			Samlet gennemsnit for			Samlet gennemsnit for		
arbejdsindtægt	låneindtægt	indtægt i alt	arbejdsindtægt	legatindtægt	låneindtægt	arbejdsindtægt	legatindtægt	låneindtægt
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 759	2 123	3 882	1 672	427	2 164	1 606	331	2 550
1 828	1 787	3 615	1 852	510	2 211	1 684	474	2 029
2 125	2 635	4 760	1 774	526	1 929	1 269	519	2 642
1 570	1 643	3 213	1 736	610	1 438	1 794	556	2 010
2 638	1 566	4 204	2 152	704	1 853	2 389	692	—
2 600	2 537	5 137	2 607	802	2 045	1 724	832	1 369
1 640	1 787	3 427	2 506	1 054	1 717	1 885	867	1 028
3 422	2 324	5 746	4 628	761	2 020	2 658	899	1 475
3 167	1 852	5 019	2 741	737	1 612	2 165	750	1 600

4*

Procentvis fordeling af de studerende efter indkomstart og
efter forældrenes indkomst.

	Mænd			Kvinder		
	Forældrenes årlige indkomst kr.			Forældrenes årlige indkomst kr.		
	under 10000	10—20000	over 20000	under 10000	10—20000	over 20000
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Uden indtægt	20,8	35,4	56,0	24,7	46,1	60,3
Kun arbejdsindtægt.....	39,5	45,6	38,4	46,1	40,7	32,6
Kun legatindtægt.....	8,1	5,1	1,7	7,1	4,0	4,9
Kun låneindtægt	2,3	1,3	0,2	0,7	0,7	0,6
Arb. + legatindtægt.....	17,2	7,6	1,3	15,8	6,4	1,1
Arb. + låneindtægt	4,5	2,3	1,6	2,5	0,7	0,5
Legat + lån.....	2,4	1,1	0,5	1,4	—	—
Arb. + legat + lån.....	5,2	1,6	0,3	1,7	1,4	—
I alt...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Heraf med						
arbejdsindtægt.....	66,4	57,1	41,6	66,1	49,2	34,2
legatindtægt	32,9	15,4	3,8	26,0	11,8	6,5
låneindtægt	14,4	6,3	2,6	6,3	2,8	1,1

gælder dette om ca. tre femtedele af de studerende, hvis forældres indkomst udgør over 20 000 kr. om året. Omtrent det samme forhold konstateres for kvindernes vedkommende. Betragter man stadig de samme to indkomstgrupper, fremgår det, at forskellen er mindre, for så vidt angår de studerende, der har erhvervet sig en indtægt ved arbejde. Indenfor forældre-indkomstgruppen på under 10 000 kr. om året har to trediedele af de studerende haft arbejde, medens dette gælder om to femtedele af de studerende, hvis forældres indkomster er større end 20 000 kr. om året. For studerende, der kun har haft arbejdsindtægt, er der ingen forskel mellem de to grupper. Derimod er den relative andel af de studerende, der har modtaget legater, særlig stærkt påvirket af størrelsen af forældrenes indkomst, idet 33 pct. af de studerende indenfor den laveste forældre-indkomstgruppe har modtaget legater, medens dette kun gælder om 4 pct. af de studerende indenfor den højeste forældre-indkomstgruppe. For låneindtægtens vedkommende kon-

Samtlige studerende med erhvervsarbejde fordelt efter størrelsen af
arbejdsindtægten i 1946.

	Under 1000 kr.	1— 2000 kr.	2— 3000 kr.	3— 4000 kr.	4— 5000 kr.	5— 6000 kr.	6— 7000 kr.	7— 8000 kr.	8— 9000 kr.	9— 10000 kr.	10000 kr. og der- over	I alt
Mænd:												
Københavns universitet:												
Teologer	80	39	17	12	5	4	8	5	5	1	—	176
Jurister	199	172	100	76	74	67	58	48	35	13	2	844
Polit.'er og aktuarer	22	30	24	30	20	14	8	9	8	4	4	173
Stud. mag.'er (fil.)	122	61	38	20	24	17	17	16	13	—	—	328
Stud. mag.'er (nat.)	66	29	15	8	4	3	7	4	4	1	1	142
Medicinere	268	106	32	21	14	7	9	2	1	—	1	461
Kbh. univ. i alt...	757	437	226	167	141	112	107	84	66	19	8	2 124
Århus universitet:												
Teologer	16	10	4	1	1	—	—	—	—	1	—	33
Jurister	25	4	1	1	1	4	4	3	3	—	—	46
Oecon.'er	13	13	15	6	2	3	—	1	—	—	—	53
Humanister	20	8	3	—	—	—	1	—	2	2	—	36
Medicinere	31	9	5	2	—	—	—	—	—	—	—	47
Århus univ. ialt...	105	44	28	10	4	7	5	4	5	3	—	215
Danmarks tekn. Højskole												
Veterinær- og Landbohøj- skolen	504	137	36	23	9	7	13	4	9	2	1	745
Kunstakademiet	175	71	23	8	6	2	1	—	1	—	—	287
Øvrige læreanstalter	74	43	20	14	14	8	4	—	1	—	—	178
Øvrige læreanstalter	34	30	17	10	12	9	11	3	4	1	1	132
Samtlige mandlige studerende	1 649	762	350	232	186	145	141	95	86	25	10	3 681
Kvinder:												
Københavns universitet:												
Teologer	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	6
Jurister	34	35	24	24	22	7	2	—	—	—	—	148
Polit.'er og aktuarer	6	3	6	5	5	—	—	1	—	—	—	26
Stud. mag.'er (fil.)	93	47	24	16	7	8	8	1	1	—	—	205
Stud. mag.'er (nat.)	19	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	26
Medicinere	67	35	6	6	3	—	1	1	—	—	—	119
Kbh. univ. i alt...	222	123	64	54	37	15	11	3	1	—	—	530
Århus univ. i alt...	21	4	3	3	—	1	—	—	—	—	—	32
Øvrige læreanstalter	37	15	11	3	3	13	6	—	—	—	—	88
Samtlige kvindelige studerende	280	142	78	60	40	29	17	3	1	—	—	650

stateres en lignende betydelig forskel, og det samme er tilfældet med de forskellige kombinationer af indtægter.

Nogle mere detaljerede oplysninger om de enkelte indkomstarter skal meddeles i det følgende.

Foran er der meddelt oplysninger om den andel af de studerende, der har indtægt ved arbejde og om den gennemsnitlige størrelse af denne indtægt. I foranstående tabel er samtlige studerende med arbejdsindtægt fordelt efter størrelsen af den samlede arbejdsindtægt i 1946.

For de mandlige studerende, der har haft erhvervsarbejde i 1946, var den gennemsnitlige indtægt heraf som foran nævnt godt 2 000 kr., men som ovenstående tabel viser, har omkring $\frac{2}{3}$ af disse haft en indtægt, der ligger under gennemsnittet. For de kvindelige studerendes vedkommende er der ligeledes ca. $\frac{2}{3}$ under gennemsnittet, 1 800 kr.

Om arten af det arbejde, de studerende påtager sig, er der givet oplysninger i nedenstående oversigt. En del af de studerende har i løbet af året haft to eller flere forskellige slags arbejde, enten samtidig eller efter hinanden. Det samlede antal forskellige beskæftigelser bliver derfor noget større end det samlede antal studerende med erhvervsarbejde, nemlig 4 380 mod 3 681 for mandlige studerende og 756 mod 650 for de kvindelige studerendes vedkommende.

Arten af de studerendes beskæftigelser i 1946.

	Mandlige studerende		Kvindelige studerende	
	Antal beskæftigelser	pct.	Antal beskæftigelser	pct.
Arbejde, der er et led i studiet	818	19	131	17
Undervisning.....	281	6	57	8
Kontorarbejde i off. kontorer	907	21	159	21
Kontorarbejde i priv. kontorer	765	18	171	23
Arbejdsmandsarbejde.....	282	6	2	—
Selvstændigt erhverv.....	49	1	2	—
Andet arbejde af varigere karakter.....	610	14	105	14
Tilfældigt arbejde.....	668	15	129	17
I alt...	4 380	100	756	100

Som eksempler på arbejde, der er et led i studiet, kan nævnes hospitalsarbejde for medicinere, apoteksarbejde for farmaceuter, arbejde på sagførerkontor for jurister og værkstedsuddannelse for polyteknikere. I mange tilfælde har det været vanskeligt at afgøre, om der er tale om et arbejde, der er et led i studiet, eller om et egentligt erhvervsarbejde. En del af polit.'ernes og juristernes kontorarbejde kan således lige så vel opfattes som et led i uddannelsen som medicinernes hospitalstjeneste, men er her opført som kontorarbejde, bortset fra juristers arbejde på sagførerkontorer. I mange tilfælde har den studerende selv anført sin opfattelse af arbejdets karakter ved besvarelsen, men ellers har afgørelsen af, om et arbejde skal regnes som et led i studiet eller ej, beroet på et skøn.

Som det fremgår af oversigten, er 19 pct. af de mandlige studerendes beskæftigelse og 17 pct. af de kvindelige studerendes beskæftigelse betragtet som et led i uddannelsen. Kun arbejde i offentlige og private kontorer betyder mere end arbejde, der er et led i studiet. Det er bemærkelsesværdigt, at kontorarbejde i private kontorer spiller en lige så stor rolle som kontorarbejde i offentlige kontorer. 6 pct. af de mandlige studerendes arbejde har været arbejdsmandsarbejde. Herunder er medtaget lønnet høstarbejde i ferien og budtjeneste.

Andet arbejde af varigere karakter omfatter en række forskellige beskæftigelser. Studerende, der har haft et egentligt erhverv, før de begyndte at studere, og stadig er beskæftiget i dette, vil ofte forekomme her.

Også gruppen tilfældigt arbejde omfatter naturligvis mange forskellige beskæftigelser. Juleassistance i forretninger eller som postbude spiller en betydelig rolle. Mange af disse beskæftigelser forekommer samtidig med en af de øvrige.

Betydningen af de forskellige arter af beskæftigelse er meget forskellig for de forskellige studieretninger, jfr. omstående oversigt.

Det fremgår af oversigten, at mandlige og kvindelige studerende påtager sig nogenlunde samme arter af erhvervsarbejde, når man ser bort fra arbejdsmandsarbejde. Teologernes og stud. mag.'ernes erhvervs-

Studerende med erhvervsarbejde procentvis fordelt efter arbejdets art.

	Arbejde, der er et led i studiet	Under- visning	Kontor- arbejde i off. kon- torer	Kontor- arbejde i priv. kon- torer	Arbejds- mands- arbejde	Selv- stæn- digt erhverv	Andet arbejde af varig karak- ter	Tilfæl- digt arbejde	I alt
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Mænd:									
Københavns universitet									
Teologer	3	12	15	30	9	1	22	8	100
Jurister, polit.'er og aktuarer	1	2	51	28	1	1	10	6	100
Stud. mag.'er	7	18	15	15	2	1	24	18	100
Medicinere	32	6	9	13	7	2	7	24	100
I alt...	9	7	30	22	4	1	14	13	100
Århus universitet	1	11	25	21	9	—	18	15	100
Danmarks tekn. Højskole...	28	6	7	10	11	1	13	24	100
Vetr.- og Landbohøjskolen...	33	4	5	12	16	1	20	9	100
Kunstakademiet	63	3	3	4	3	4	12	8	100
Øvrige læreanstalter	64	1	4	13	5	1	5	7	100
Samtlige mandl. studerende..	19	6	21	18	6	1	14	15	100
Kvinder:									
Københavns universitet									
Teologer	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jurister, polit.'er og aktuarer	—	—	45	38	—	—	9	8	100
Stud. mag.'er	7	16	16	18	—	—	22	21	100
Medicinere	37	3	10	16	—	1	10	23	100
I alt...	12	8	24	23	—	—	15	18	100
Øvrige læreanstalter	42	6	9	18	1	1	11	12	100
Samtlige kvdl. studerende...	17	8	21	23	—	—	14	17	100

arbejde er stærkest varieret. Undervisning spiller en vis rolle for begge grupper; men ellers har det arbejde, de har påtaget sig, ingen tilknytning til deres studier. At så forholdsvis mange af disse studerende har andet arbejde af varig karakter, må formentlig forklares ved, at mange studerende, der påbegynder studiet i en senere alder, studerer ved disse fakulteter. For studerende ved det rets- og statsvidenskabelige fakultet er kontorarbejde den dominerende form. Arbejde, der er et led i studiet, er for de universitetsstuderendes vedkommende kun af betydning for medicinerne, hvor det udgør omkring en tredjedel af alle beskæftigelserne. Det medicinske studiums form umuliggør som hovedregel andre

former for konstant beskæftigelse, hvilket formentlig er årsagen til, at tilfældigt arbejde betyder så meget for medicinerne.

Det ses endvidere at beskæftigelse ved tilfældigt arbejde spiller en vis rolle for de mandlige polyteknikere, ligesom arbejde af varigere karakter er af stor betydning for de studerende ved Vetr.- og Landbohøjskolen.

Den i nedenstående tabel gengivne fordeling på arbejdstid og arbejdets art viser, at de studerende, der har haft tilfældigt arbejde, arbejdsmandsarbejde og undervisning, gennemgående har haft ret få

Samtlige studerende med erhvervsarbejde fordelt efter antal arbejdstimer i 1946.

Antal arbejdstimer i 1946	Arbejde, der er et led i studiet	Undervisning	Kontorarbejde i off. kontorer	Kontorarbejde i private kontorer	Arbejdsmandsarbejde	Selvstændigt erhverv	Andet arbejde af varig karakter	Tilfældigt arbejde	Samtl. studerende med erhvervsarbejde
	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Mænd:									
Under 300 timer	19,2	51,5	10,2	19,8	46,4	7,7	26,9	92,6	29,1
300—599 timer	21,1	18,8	17,3	20,3	36,8	7,7	16,7	6,3	18,4
600—899 »	16,1	5,5	12,5	13,8	11,2	15,4	10,8	—	11,5
900—1199 »	11,8	4,2	8,4	8,2	0,8	15,4	6,2	0,7	7,4
1200—1499 »	9,2	1,8	8,0	9,1	0,8	—	5,3	0,4	6,5
1500—1799 »	4,9	6,1	8,6	4,5	1,6	7,7	4,6	—	5,1
1800—2099 »	8,1	8,5	9,5	4,2	1,6	7,7	5,3	—	6,3
2100—2399 »	2,4	1,2	19,8	11,4	—	7,7	6,2	—	8,5
2400 timer og derover..	7,2	2,4	5,7	8,9	0,8	30,7	18,0	—	7,2
I alt...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kvinder:									
Under 300 timer	19,5	53,0	8,8	12,0	—	—	15,0	92,3	27,0
300—599 timer	15,5	11,8	9,6	17,0	—	—	25,1	6,2	14,1
600—899 »	13,4	5,9	18,4	14,0	—	—	8,3	1,5	12,0
900—1199 »	8,2	8,8	12,8	17,0	—	—	5,0	—	9,7
1200—1499 »	5,2	2,9	12,8	16,0	—	—	8,3	—	8,9
1500—1799 »	3,1	11,8	11,2	5,0	—	—	10,0	—	6,8
1800—2099 »	17,5	2,9	11,2	4,0	—	—	8,3	—	8,5
2100—2399 »	5,2	—	14,4	12,0	—	—	15,0	—	9,1
2400 timer og derover..	12,4	2,9	0,8	3,0	—	—	5,0	—	4,1
I alt...	100,0	100,0	100,0	100,0	—	—	100,0	100,0	100,0

timers beskæftigelse. Beskæftigelser, der er et led i studiet, har i de fleste tilfælde været ret kortvarige. For mændenes vedkommende har 40 pct. af disse beskæftigelser omfattet mindre end 600 timers arbejde og kun 18 pct. har omfattet mere end 1 800 timer.

40 pct. af de mandlige studerende, der har haft kontorarbejde i private kontorer, har haft under 600 timers arbejde i løbet af et år, og 25 pct. har haft over 1 800 timers arbejde.

Kontorarbejdet i offentlige kontorer har været af længere varighed, idet halvdelen af de mandlige studerende, der har haft arbejde i offentlige kontorer, har været beskæftiget over 1 200 timer i løbet af et år og 35 pct. over 1 800 timer.

For andet arbejde af varigere karakter er fordelingen efter det samlede antal arbejdstimer omtrent som for kontorarbejdet.

Der er ikke med hensyn til det årlige antal arbejdstimer i de forskellige beskæftigelser karakteristiske forskelle mellem mandlige og kvindelige studerende, jfr. i øvrigt nedenstående tal for det gennemsnitlige årlige antal arbejdstimer pr. studerende.

Gennemsnitlige årlige antal arbejdstimer.

Hovedbeskæftigelse:	Mænd antal timer	Kvinder antal timer
Arbejde, der er et led i studiet.....	938	1 154
Undervisning.....	575	584
Kontorarbejde i off. kontorer.....	1 246	1 200
Kontorarbejde i priv. ».....	1 022	1 039
Arbejdsmandsarbejde.....	398	—
Selvstændigt erhverv.....	1 585	—
Andet arbejde af varig karakter.....	1 069	1 082
Tilfældigt arbejde.....	107	97
Samtlige beskæftigelser...	915	947

Ved fordeling efter arbejdets art er der her alene taget hensyn til hovedbeskæftigelsen, d. v. s. den beskæftigelse, der har omfattet det største antal timer. Den gennemsnitlige daglige arbejdstid for stu-

derende med erhvervsarbejde har således været omkring 3 timer daglig, men der er store forskelligheder, når man ser på tallene for de enkelte beskæftigelser.

Den gennemsnitlige indtægt af legater i 1946 for forskellige grupper af studerende er omtalt foran. For såvel mandlige som kvindelige studerende, der modtog legater, var den gennemsnitlige indtægt af legater godt 600 kr. Nedenfor er for samtlige studerende givet en fordeling efter størrelsen af den samlede legatindtægt i 1946.

De studerende fordelt efter legatindtægtens størrelse 1946.

	Mænd	Kvinder
Under 100 kr.....	110	14
100— 249 kr.	303	53
250— 399 »	220	20
400— 599 »	247	27
600— 799 »	188	37
800— 999 »	134	28
1000—1249 »	112	17
1250—1499 »	45	5
1500—1999 »	40	7
2000 kr. og derover.....	47	5
Samtlige...	1 446	213

Godt 40 pct. af de mandlige og kvindelige studerende, der har modtaget legater, har fået mindre end 400 kr. Godt 25 pct. af mændene og 30 pct. af kvinderne har fået mere end 800 kr. ialt. Kun et par procent af såvel mandlige som kvindelige studerende har modtaget 2 000 kr. og derover.

Som tidligere nævnt blev der i 1946 uddelt 1,0 mill. kr. i legater til de studerende, der har deltaget i enquêten. I nedenstående oversigt er det vist, hvorfra disse legater stammer.

Da nogle af de studerende har fået to eller flere legater, er antallet af udelte legatportioner større end det antal studerende, der har modtaget legater. Af samme grund er den gennemsnitlig udbetalte portion lavere end den gennemsnitlige legatindtægt for samtlige studerende med legater.

	Samlede ud- delte beløb 1000 kr.	Antal uddelte legat- portioner	Gennemsnit- ligt uddelte beløb Kr.
Statslegater og legater, hvis kapitaler tilhø- rer læreanstalterne	297,9	659	452
Private legater, der adm. af de højere lære- anstalter	2,4	9	267
Andre priv. legater	391,3	949	412
Skolelegater	52,3	120	436
Middagslegater	44,7	275	163
Andre legater	71,1	147	484
Hjælp for deltagelse i frihedskampen.....	146,3	67	2 182
Ialt...	1 000,6	2 226	455

Endelig er der nedenfor angivet en fordeling af samtlige stu-
derende med låneindtægt efter dennes samlede størrelse i 1946.

De studerende fordelt efter låneindtægtens størrelse i 1946.

	Mænd	Kvinder
1— 299 kr.	30	3
250— 499 »	45	5
500— 999 »	108	15
1000—1999 »	210	16
2000—3999 »	189	12
4000—5999 »	71	7
6000—9999 »	30	3
10000 kr. og derover.....	21	—
Ialt...	704	61

Den gennemsnitlige låneindtægt for samtlige studerende med låne-
indtægt var som foran angivet 2 280 kr. for mandlige studerende og
1 940 kr. for kvindelige studerende.

Som det fremgår af foranstående oversigt, har den samlede oplyste
låneindtægt i 1946 været under 2 000 kr. for godt halvdelen af de mand-
lige studerende og for omkring 65 pct. af de kvindelige studerende. Når
17 pct. af de studerende har optaget lån på 4 000 kr. og derover i
1946, må det formentlig forstås således, at de har angivet et optaget
samlet lån, der er tænkt at skulle dække deres studieudgifter i flere år.

7. De studerendes gæld.

I spørgeskemaets afsnit V er der stillet spørgsmål om størrelsen af de studerendes gæld på tidspunktet for spørgeskemaets udfyldelse, d. v. s. i efteråret 1947.

I følgende tabel er der givet en hovedoversigt over de studerendes gældsforhold.

De studerendes gældsforhold.

	Samtlige i enquêten deltagende studerende	Heraf med gæld		Samlet gæld	Gennemsnitlig gæld for:	
			pct.		samtlige studerende	studerende med gæld
Mænd	6 208	2 579	41,6	7 188	1 158	2 787
Kvinder . . .	1 227	327	26,7	512	417	1 565
Samtlige . . .	7 435	2 906	39,1	7 700	1 036	2 650

Af samtlige studerende, der har deltaget i enquêten, har 39 pct. gæld. Knap 42 pct. af samtlige mandlige studerende havde gæld, medens dette kun var tilfældet for knapt 27 pct. af samtlige kvindelige studerende. Ligeledes er gældens størrelse pr. mandlig studerende, 1 158 kr., betydeligt større end for de kvindelige studerendes vedkommende, hvor den gennemsnitlige gæld udgør 417 kr.

I følgende oversigt er for de enkelte læreanstalter beregnet tilsvarende gældsprocenter.

For samtlige mandlige studerende gælder der som allerede nævnt, at knapt 42 pct. af disse har gæld, og omkring dette niveau ligger alle de større læreanstalter som Københavns universitet (44,4 pct.), Århus universitet (41,0 pct.), Danmarks tekniske Højskole (39,0 pct.) og Vetr.- og Landbohøjskolen (40,1 pct.). Heller ikke mellem de enkelte universitetsfakulteter træffes der forskelle af en sådan størrelsesorden, at de afgiver sikkert grundlag for slutninger om, at studerende indenfor eet fakultet hyppigere gældsætter sig end studerende indenfor et andet

Studerende med gæld i pct. af samtlige studerende.

	Mænd	Kvinder
Københavns universitet:		
	pct.	pct.
Teologer	50	—
Jurister	47	29
Polit.'er og aktuarer	44	—
Stud. mag.'er (fil.)	45	28
Stud. mag.'er (nat.)	37	—
Medicinere	42	32
I alt...	44	29
Århus universitet:		
Teologer	58	—
Jurister	31	—
Oecon.'er	58	—
Humanister	41	—
Medicinere	34	—
I alt...	41	26
Danmarks tekniske Højskole	39	}
Veterinær- og Landbohøjskolen	40	
Kunstakademiet	31	
Øvrige læreanstalter	34	
Samtlige studerende...	42	27

fakultet. Dog synes teologerne i forholdsvis højere grad end de øvrige studerende at have stiftet gæld. I nedenstående tabel er de studerende fra de forskellige læreanstalter fordelt efter gældens størrelse, for Københavns og Århus universiteter tillige med opdeling efter fakultet. Opgørelsen omfatter kun de studerende, der har gæld, og det bemærkes, at gæld, der ikke står i forbindelse med studiet, men hidrører fra f. eks. lån optaget i eget hus eller gæld i forbindelse med selvstændig forretningsvirksomhed, ikke er medtaget i de anførte tal.

Ser man på størrelsen af den gennemsnitlige gæld for studerende med gæld, konstateres der betydelige forskelle mellem de enkelte læreanstalter og indenfor universiteterne mellem de enkelte fakulteter. For samtlige mandlige studerende med gæld er gennemsnitsgælden 2 787 kr., men betydeligt lavere for studerende ved Københavns universitet,

Studerende med gæld fordelt efter gældens størrelse.

	Under 1000 kr.	1000— 2999 kr.	3000— 4999 kr.	5000— 6999 kr.	7000— 9999 kr.	10000 kr. og dero.	I alt	Gennem- snitlig gæld
Københavns universitet:								
Mænd:								
Teologer	52	36	20	16	5	5	134	Kr. 2 538
Jurister	342	114	47	27	14	15	559	1 722
Polit.'er og aktuarer	59	26	10	6	1	2	104	1 407
Stud. mag.'er (fil.)	130	35	13	13	6	3	200	1 515
Stud. mag.'er (nat.)	47	14	5	7	5	2	80	2 201
Medicinere	208	61	50	38	23	27	407	2 848
Kbh. univ. i alt...	838	286	145	107	54	54	1 484	2 080
Kvinder:								
Teologer	2	—	—	—	—	—	2	—
Jurister	53	4	2	2	2	1	64	1 093
Polit.'er og aktuarer	7	2	—	—	2	—	11	—
Stud. mag.'er (fil.)	76	9	4	2	—	—	91	670
Stud. mag.'er (nat.)	8	—	1	1	—	—	10	—
Medicinere	51	13	8	8	4	2	86	1 961
Kbh. univ. ialt...	197	28	15	13	8	3	264	1 263
Århus universitet:								
Mænd:								
Teologer	10	9	10	5	4	1	39	3 361
Jurister	11	9	9	3	1	—	33	2 321
Oecon.'er	15	13	6	5	1	1	41	2 373
Humanister	12	7	—	2	—	—	21	1 257
Medicinere	17	13	14	9	4	6	63	3 661
Århus univ. i alt...	65	51	39	24	10	8	197	2 853
Kvinder:								
Århus univ. i alt...	12	6	3	2	1	—	24	1 852
Øvrige læreanstalter:								
Mænd:								
Danmarks tekn. Højskole...	185	101	75	60	54	37	512	3 484
Veterinær- og Landbohøj- skolen	32	52	51	34	33	36	238	5 177
Kunstakademiet	23	21	21	9	1	—	75	2 413
Tandlægehøjskolen Farmaceutisk højskole }....	17	19	7	12	11	7	73	6 463
Handelshøjskolen								
Kvinder:								
I alt...	13	9	4	6	4	3	39	3 431
Samtlige studerende:								
Mænd	1 160	530	338	246	163	142	2 579	2 787
Kvinder	222	43	22	21	13	6	327	1 565
I alt...	1 382	573	360	267	176	148	2 906	2 650

2 080 kr., og tilsvarende højere for studerende ved Danmarks tekniske Højskole, 3 484 kr., ved Vetr.- og Landbohøjskolen, 5 177 kr., og ved de øvrige læreanstalter, 6 463 kr. Også for de studerende ved Århus universitet er den gennemsnitlige gæld, 2 853 kr., større end for Københavns universitet. Disse forskelligheder må formodes bl. a. at bero på, at de studerende ved Københavns universitet — således som man foran i afsnittet om indtægtsforholdene har konstateret — hyppigere erhverver sig indtægt ved arbejde end tilfældet er med studerende ved de øvrige læreanstalter, ligesom studerende med arbejde ved Københavns universitet erhverver sig en betydeligt større indtægt herved end studerende med arbejde ved de øvrige læreanstalter. Det samme forhold bidrager bl. a. til forklaring af den forskel, der konstateres mellem beregningerne af den gennemsnitlige gæld pr. studerende med gæld for de enkelte fakulteter under Københavns universitet. Medicinerne ligger her i spidsen med 2 848 kr., medens de stats- og forsikringsvidenskabelige har den laveste gennemsnitlige gæld, nemlig 1 407 kr., svarende til, at de sidste har arbejde i langt større omfang end de første.

Det må imidlertid bemærkes, at de i foranstående tabel anførte gennemsnitsbeløb for gældens størrelse ikke giver noget særligt godt udtryk for den normale størrelse af gælden pr. studerende med gæld. Dette fremgår af en betragtning af de studerendes fordeling efter gældens størrelse, hvoraf det vil ses, at spredningen omkring de anførte gennemsnitstal er betydelig, og at navnlig mange studerende ligger under de beregnede gennemsnitsbeløb. Af studerende med gæld ved Københavns universitet har således over halvdelen, 56,5 pct., en gæld på under 1 000 kr. For de mandlige studerende ved Århus universitet og Danmarks tekniske Højskole gælder dette om ca. en trediedel af de studerende med gæld, og af samtlige mandlige studerende med gæld har 45,0 pct. under 1 000 kr. i gæld, medens den gennemsnitlige gæld som nævnt er knapt 2 800 kr.

Til illustration af den skæve fordeling af de studerendes gæld har man foretaget en opgørelse, der viser, hvor mange studerende der bærer henholdsvis den 1., den 2., den 3. og den 4. fjerdedel af den samlede

gæld. Opgørelsen er foretaget på den måde, at de studerende noteres op, ordnet efter størrelsen af hver studerendes gældsbyrde. Man har her efter opsummeret de enkelte gældsbeløb, indtil man er nået til et samlet gældsbeløb, der svarer til en fjerdedel af den samlede gæld, og har derpå opgjort antallet af studerende, der bærer denne fjerdedel. Efter samme fremgangsmåde har man optalt, hvor mange studerende der bærer den anden, den tredje og den fjerde fjerdedel af den samlede gæld. Under den første fjerdedel falder således de studerende, der har den laveste gennemsnitlige gæld, og under den fjerde de, der har den højeste gæld. Resultatet af opgørelsen fremgår af følgende tabel.

Procentdel af de studerende, der har en fjerdedel af gælden.

	$\frac{1}{4}$ af samlet gæld udgør	Første fjerdedel	Anden fjerdedel	Tredie fjerdedel	Fjerde fjerdedel	Til-sammen
	Kr.	pct.	pct.	pct.	pct.	pct.
Samtlige mænd	1 797 000	71,5	14,6	9,0	4,9	100,0
Samtlige kvinder	128 000	80,4	9,8	6,1	3,7	100,0
Mænd:						
Københavns universitet:						
Teologer	85 000	65,7	14,9	13,4	6,0	100,0
Jurister	241 000	79,3	13,6	5,9	1,2	100,0
Polit.'er og aktuarer	37 000	75,0	14,4	7,7	2,9	100,0
Stud. mag.'er (fil.)	76 000	78,0	11,5	6,5	4,0	100,0
Stud. mag.'er (nat.)	44 000	78,8	11,2	7,5	2,5	100,0
Medicinere	290 000	74,2	13,5	8,1	4,2	100,0
Kbhvn.s universitet ialt	773 000	75,8	12,9	7,5	3,8	100,0
Århus universitet	141 000	62,9	17,8	12,2	7,1	100,0
Danmarks tekn. Højskole	446 000	68,2	15,8	10,5	5,5	100,0
Vetr.- og Landbohøjskolen	308 000	57,6	20,6	13,4	8,4	100,0
Kunstakademiet	45 000	60,0	18,7	13,3	8,0	100,0

Af opstillingen vil man se, at knapt 5 pct. af samtlige mandlige studerende med gæld (i alt 126 studerende) bærer en fjerdedel af de studerendes samlede gældsbyrde. Af de 327 kvinder, som på dette tidspunkt havde gæld, bærer kun 12 eller knapt 4 pct. en fjerdedel af disses

samlede gældsbyrde. Disse forholdsvis få studerende har således en gennemsnitlig gæld på godt 14 000 kr. og godt 10 000 kr. henholdsvis for mænd og kvinder. Modsætningsvis er der 70 pct. af mændene og 80 pct. af kvinderne, som ligeledes kun bærer en fjerdedel af gælden, og disse studerende har således en gennemsnitlig gæld på knapt 1 000 kr. og knapt 500 kr. henholdsvis for mænd og kvinder. Denne ulige fordeling af gældsbyrden går igen for samtlige læreanstalter. (På grund af materialets spinkelhed har man udeladt tal for Tandlægehøjskolen, Farmaceutisk Højskole og Handelshøjskolen). Dog synes tallene at vise en noget større ulighed for Københavns universitet, hvor knapt 4 pct. af de mandlige studerende med gæld bærer en fjerdedel af den samlede gældsbyrde.

Et af de forhold, der på forhånd må formodes at have indflydelse på, hvorvidt og i hvilket omfang de studerende er gældsat, er deres studiemæssige anciennitet. I nedenstående tabel har man fordelt samtlige mandlige studerende med gæld efter studiemæssig anciennitet og efter gældens størrelse.

Studietidens længde og de studerendes gæld. Mænd.

Immatrikulationsår:	Studerende med gæld i pct. af samtlige	Gennemsnitlig gæld
	pct.	Kr.
1946	33	2 029
1945	40	2 674
1944	38	2 605
1943	45	3 035
1942	51	3 194
1941	49	2 890
1940	54	3 170
1939 og før	57	4 121
I alt...	42	2 787

Tabellen viser, at såvel andelen af studerende med gæld som størrelsen af den gennemsnitlige gæld for de studerende, der har gæld, er

større, jo længere studietiden har været, men forskellighederne synes mindre, end man på forhånd kunne have ventet. Af de studerende, der har studeret i et år, har allerede en trediedel pådraget sig gæld, og denne andel stiger til godt halvdelen af samtlige studerende med en studiemæssig anciennitet på 8 år og derover. Materialets oplysninger tillader ikke at afgøre, hvorvidt den gæld, som de studerende af 1 års anciennitet møder med, er gæld, der allerede er optaget før studiets begyndelse til andre formål, f. eks. til gennemførelse af studentereksamen, eller om gælden er optaget med henblik på gennemførelse af det nuværende studium. De studerende af yngste årgang, der har gæld, har, som tabellen viser, allerede en gennemsnitlig gæld på godt 2 000 kr., og det kan tilføjes, at godt 11 pct. af disse studerende har en gæld på over 5 000 kr. Studerende med en studiemæssig anciennitet på 8 år og derover har den største gennemsnitlige gæld, nemlig godt 4 000 kr., men som gennemsnitsberegningerne samt den procentvise fordeling af de studerende efter gældens størrelse viser, er stigningen i gældens størrelse med den studiemæssige anciennitet ikke særlig regelmæssig. Dette kan skyldes, at det her drejer sig om en sammenblanding af forskellige grupper af studerende, bl. a. er den samlede gældsbyrde sammensat af forskellige arter af gæld såsom studiefondsgæld, bankgæld m. m. Forinden man går over til en nærmere omtale af disse enkelte gældsarter, skal man omtale forholdet mellem den samlede gælds størrelse og andre væsentlige kriterier.

En sammenligning mellem faderens stilling og det omfang, hvori de studerende har stiftet gæld, er foretaget i omstående tabel, hvor der for nogle udvalgte erhvervsgrupper er angivet, hvilken andel de studerende, der har stiftet gæld, udgør af samtlige studerende.

Forholdsvis få af de studerende, hvis fædre er udøvere af liberale erhverv eller er selvstændige i byerhvervene iøvrigt, har måttet stifte gæld. En undtagelse danner dog børnene af håndværksmestre. Også for de studerende, hvis fædre er funktionærer, er hyppigheden af gældsstiftelse mindre end den gennemsnitlige. Omvendt har en meget

Faderens stilling og de studerendes gældsstiftelse.

	Studerende med gæld i pct. af samtlige	
	Mænd	Kvinder
	pct.	pct.
Faderens erhverv:		
Liberale erhverv	25	14
Direktører, fabrikanter o. l.	22	14
Håndværksmestre	46	34
Selvstændige handlende	31	16
Selvstændige landbrugere	48	29
Funktionærer	38	27
Arbejdere	55	49

stor andel af de studerende, hvis fædre er selvstændige landbrugere eller arbejdere, måttet stifte gæld.

Sammenhængen mellem forældrenes økonomiske position og de studerendes gældsstiftelse kommer endnu tydeligere frem ved en sammenligning mellem forældrenes skattepligtige indkomst og det omfang, hvori de studerende har stiftet gæld, jfr. følgende tabel. Tabellen omfatter kun mandlige studerende. Der er set bort fra de studerende, om hvis forældres indkomst det ikke har været muligt at skaffe oplysninger.

Forældres indkomst og de studerendes gældsstiftelse.

Forældrenes indkomst Kr.	Studerende med gæld i pct. af samtlige
under 3 000	58
3— 5 000	53
5— 7 000	50
7—10 000	45
10—15 000	36
15—20 000	24
20—30 000	19
30 000 og derover	15

Af opstillingen fremgår det med al tydelighed, at de studerendes behov for at gældsætte sig falder i samme omfang som forældrenes indkomst stiger. I den laveste indkomstgruppe, hvor forældrenes indkomster er under 3 000 kr. om året, har mellem halvdelen og to tredie-

dele af de studerende erhvervet sig gæld. Denne andel falder med indkomstens stigning jævnt til 15 pct. af samtlige studerende, hvis forældre har indkomster på over 30 000 kr. om året.

Af betydning for de studerendes behov for at stifte gæld må videre forældrenes bopæl være, navnlig hvorvidt disse bor i den by, hvor universitetet eller læreanstalten ligger, således at den studerende kan bo hjemme, spise hjemme m. m., eller om forældrene bor fjernt fra universitetsbyen, således at den studerende må klare sig selv. Til belysning heraf har man delt de studerende i to grupper, hvoraf den ene omfatter alle de studerende i København, hvis forældre bor i hovedstaden eller dens forstæder, samt de studerende ved Århus universitet, hvis forældre bor i Århus eller dennes forstæder, medens den anden gruppe omfatter alle øvrige studerende. Af følgende opstilling fremgår, hvor stor en andel af de studerende inden for hver gruppe, der overhovedet har gæld.

	Mænd			Kvinder		
	Samtlige studerende	Heraf m. gæld	pct.	Samtlige studerende	Heraf m. gæld	pct.
Studerende, hvis forældre bor i hovedstaden eller Århus	2 386	830	34,8	615	159	25,9
Øvrige studerende	3 822	1 749	45,8	612	168	27,5
I alt	6 208	2 579	41,6	1 227	327	26,7

Det vil ses, at der ikke er nogen betydelig forskel mellem de to grupper, for så vidt angår den andel, de gældsatte studerende udgør af samtlige studerende. Af mandlige studerende, hvis forældre bor i universitetsbyen, har ca. 35 pct. gæld, medens dette gælder om godt 45 pct. af de studerende, hvis forældre bor andetsteds. For kvindelige studerende kan der overhovedet ikke påvises nogen væsentlig forskel mellem de to grupper.

Betragter man derimod størrelsen af den gæld, de gældsatte studerende inden for de to grupper har erhvervet sig, er forskellen mellem de to grupper meget udpræget, jfr. følgende tabel.

Forældres bopæl og gældens størrelse.

	Mænd		Kvinder	
	Studerende, hvis forældre bor i hovedstaden el. Århus	Øvrige studerende	Studerende, hvis forældre bor i hovedstaden el. Århus	Øvrige studerende
Gældens størrelse:	pct.	pct.	pct.	pct.
Under 1 000 kr.	68,9	33,7	84,9	51,8
1 000—2 999 »	18,7	21,4	6,9	19,0
3 000—4 999 »	6,4	16,3	3,8	9,5
5 000—6 999 »	3,5	12,4	2,5	10,1
7 000—9 999 »	1,5	8,6	1,3	6,6
10 000 kr. og derover	1,0	7,6	0,6	3,0
Samtlige...	100,0	100,0	100,0	100,0
Gennemsnitlig gæld, kr. ..	1 218	3 550	830	2 273

Studerende, hvis forældre bor uden for universitetsbyen, har, som tallene viser, en gennemsnitlig gæld, der er ca. 3 gange så stor som for studerende, hvis forældre bor i hovedstaden eller Århus. Dette gælder både for mandlige og kvindelige studerende, idet den gennemsnitlige gæld for mændene er 3 550 kr. og 1 218 kr. og for kvinderne 2 273 kr. og 830 kr. Den samme betydelige forskel fremgår af de studerendes fordeling efter gældens størrelse. Det vil således ses, at næsten samtlige studerende med en gæld på 10 000 kr. og derover har deres forældre boende uden for hovedstaden. Endvidere fremgår det af tabellen, at godt to trediedele af de mandlige studerende og godt fire femtedele af de kvindelige studerende fra hovedstaden har en gæld på under 1 000 kr., medens dette kun gælder for henholdsvis en trediedel og halvdelen af de studerende, hvis forældre bor uden for hovedstaden.

Foruden forældrenes indkomst og bopæl må antallet af søskende i familien antages at være af betydning for det omfang, hvori de studerende stifter gæld. I omstående tabel har man fordelt studerende uden gæld og studerende med gæld efter antal søskende og beregnet den relative hyppighed for studerende med gæld inden for de forskellige grupper for antal søskende samt den gennemsnitlige gæld pr. studerende med gæld inden for de samme grupper.

De mandlige studerende fordelt efter antal søskende.

Antal søskende:	Studerende med gæld	Studerende uden gæld	Studerende med gæld i pct. af samtlige	Gennemsnitlig gæld
			pct.	Kr.
0.....	301	640	32	1 853
1.....	684	1 161	37	2 217
2.....	570	827	41	2 749
3.....	397	441	47	2 815
4.....	206	218	49	3 657
5.....	140	116	55	4 035
6.....	89	53	63	3 901
7.....	63	41	61	4 626
8 og derover	91	46	66	4 878
Uoplyst.....	33	69	32	1 174
I alt...	2 579	3 612	42	2 787

Det fremgår af tallene, at studerende med gæld tilhører mere børnerige familier end studerende uden gæld. Medens studerende med 2 søskende og derunder, d. v. s. fra familier med 3 børn, udgør tre femtedele af samtlige studerende i gruppen med gæld, udgør de knapt tre fjerdedele i gruppen uden gæld. Behovet for at stifte gæld stiger således med antallet af søskende. Af studerende, som er enebørn, har kun knapt en trediedel gæld, medens denne andel stiger jævnt til to trediedele for studerende med 8 søskende og derover. Hvad gældens størrelse angår, stiger denne jævnt fra gennemsnitlig knapt 2 000 kr. pr. studerende uden søskende til gennemsnitlig knapt 5 000 kr. pr. studerende med 8 søskende og derover.

De i det foregående givne oplysninger refererer sig til de studerendes samlede gæld. Imidlertid er denne sammensat af gældsposter af ret forskellig karakter, og i spørgeskemaet er givet oplysninger særskilt om størrelsen af studiefondsgæld, banklån, anden fast gæld, boghandlergæld og anden løs gæld. Fordelingen af de studerendes samlede gæld på de 5 grupper fremgår af omstående tabel.

De studerendes gæld fordelt efter långiver.

	Mænd		Kvinder		I alt	
	1000 kr.	pct.	1000 kr.	pct.	1000 kr.	pct.
Studiefondsgæld	465	6,5	40	7,9	505	6,6
Banklån	2 823	39,4	141	27,9	2 964	38,6
Anden fast gæld.....	2 874	40,1	235	46,6	3 109	40,5
Boghandlergæld.....	374	5,2	51	10,1	425	5,5
Anden løs gæld.....	637	8,8	38	7,5	675	8,8
Samlet gæld...	7 173	100,0	505	100,0	7 678	100,0

Det fremgår, at den væsentligste del af den samlede gæld falder på banklån og anden fast gæld. Den sidste gældspost er ikke nærmere specificeret, men det må antages, at en betydelig del heraf udgøres af gæld stiftet hos forældre og iøvrigt hos familie. For de mandlige studerende falder ca. 80 pct. af den samlede gæld på disse to poster med halvdelen heraf på hver af dem. Gæld til studiefonden udgør kun 6—7 pct., boghandlergælden godt 5 pct. og anden løs gæld knapt 9 pct. af den samlede gæld. Heller ikke hvad angår den sidste gælds-

De studerendes benyttelse af de forskellige lånemuligheder.

	Mænd		Kvinder	
	Antal studerende med gæld	I pct. af samtlige studerende	Antal studerende med gæld	I pct. af samtlige studerende
Studiefondsgæld	293	4,7	30	2,4
Banklån	661	10,7	38	3,1
Anden fast gæld.....	759	12,3	66	5,4
Boghandlergæld.....	1 574	25,4	247	20,2
Anden løs gæld.....	741	12,0	75	6,1
I alt...	4 028	65,1	456	37,2
Fragår: studerende, der forekommer under 2 el. flere gældsposter.....	1 459	23,6	133	10,9
I alt antal forskellige studerende med gæld	2 569	41,5	323	26,3

Gældens art og læreanstalt.

	Studiefonds-gæld	Banklån	Anden fast gæld	Boghandler-gæld	Anden løs gæld	I alt	Fragår studerende, der har 2 el. fl. slags gæld	Nettoandelen af studerende med gæld
Mænd:								
Kbhvns. universitet:	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.	pet.
Teologer	2,2	15,8	14,3	35,2	10,7	78,2	28,5	49,7
Jurister	3,1	7,6	11,1	39,7	16,7	78,2	31,5	46,7
Polit.'er og aktuarer	3,9	7,8	12,4	31,9	15,8	71,8	27,4	44,4
Stud. mag.'er (fil.)	2,8	8,1	6,6	37,3	13,4	68,2	23,2	45,0
Stud. mag.'er (nat.)	6,5	6,2	5,7	24,1	12,1	54,6	17,6	37,0
Medicinere	4,4	8,2	12,3	29,5	10,1	64,5	23,0	41,5
I alt...	3,7	8,4	10,8	34,5	13,5	70,9	26,5	44,4
Århus universitet:								
Teologer	4,4	26,4	22,0	26,5	26,5	105,8	48,3	57,5
Jurister	—	11,1	10,3	22,4	6,5	50,3	19,5	30,8
Oecon.'er	16,9	12,6	18,6	30,9	19,7	98,7	40,9	57,8
Humanister	5,9	11,7	5,9	35,2	9,8	68,5	27,3	41,2
Medicinere	4,8	12,0	11,1	17,8	8,1	53,8	19,6	34,2
I alt...	5,5	14,0	13,1	24,0	12,3	68,9	27,9	41,0
Øvrige læreanstalter:								
Danmarks tekn. Højskole	7,1	11,0	12,8	17,8	9,6	58,3	28,3	30,0
Vetr.- og Landbohøjskolen	4,1	19,4	17,5	14,4	9,7	65,1	24,9	40,2
Kunstakademiet	4,8	9,3	13,9	12,3	11,1	51,4	20,4	31,0
Tandlægehøjskolen	3,9	20,9	15,0	7,8	7,9	55,5	14,6	40,9
Pharmaceutisk Højskole...	11,2	13,2	6,0	7,1	7,1	44,6	15,4	29,2
Handelshøjskolen	4,6	11,6	9,2	6,9	16,3	48,6	13,6	35,0
I alt...	6,2	13,3	14,0	12,8	9,7	56,0	14,2	41,8
Kvinder:								
Kbhvns. universitet:								
Teologer	—	—	—	10,0	10,0	20,0	—	20,0
Jurister	2,6	1,9	5,2	26,3	7,1	43,1	14,6	28,5
Polit.'er og aktuarer	5,7	—	11,6	28,6	5,7	51,6	20,1	31,5
Stud. mag.'er (fil.)	—	1,8	2,7	23,9	6,8	35,2	7,0	28,2
Stud. mag.'er (nat.)	2,1	4,2	2,1	17,1	8,5	34,0	12,7	21,3
Medicinere	3,7	4,9	7,5	23,3	4,8	44,2	12,6	31,6
I alt...	2,0	2,7	5,0	24,0	6,3	40,0	11,0	29,0
Århus universitet:								
Teologer	—	—	—	—	—	—	—	—
Jurister	—	—	11,2	5,6	5,6	22,4	11,2	11,2
Oecon.'er	—	—	—	—	—	—	—	—
Humanister	16,7	4,2	4,2	29,2	20,9	75,2	29,2	46,0
Medicinere	2,1	4,3	6,4	14,9	6,4	34,1	10,9	23,2
I alt...	5,3	3,2	6,5	15,8	9,5	40,3	14,7	25,6
Øvrige læreanstalter:								
Danmarks tekn. Højskole	2,6	2,6	5,2	7,7	5,1	23,2	5,1	18,1
Vetr.- og Landbohøjskolen	—	3,6	3,6	3,6	3,6	14,4	6,8	7,6
Kunstakademiet	2,3	2,3	2,3	4,4	2,3	13,6	—	13,6
Tandlægehøjskolen	3,2	9,6	12,8	6,4	4,8	36,8	9,6	27,2
Pharmaceutisk Højskole...	4,5	2,3	4,6	9,1	2,3	22,8	6,9	15,9
Handelshøjskolen	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt...	2,6	4,9	6,2	4,4	3,8	21,9	4,1	17,8

post, afgiver materialet mulighed for at søge oplysninger om, hvoraf denne nærmere består. For de kvindelige studerende er den samlede gælds fordeling af en noget lignende karakter som for mændenes vedkommende.

I stedet for at se på, hvorledes den samlede gæld fordeler sig efter art, vil det i visse forbindelser være mere oplysende at se på, hvilken betydning de forskellige lånemuligheder har haft for de studerende.

De studerendes fordeling på de forskellige gældsposter fremgår af foranstående tabel.

Når tallet her afviger lidt fra det antal studerende med gæld, der er angivet under opstillingerne foran over den samlede gæld, skyldes det, at enkelte studerende kun har angivet et beløb for deres samlede gæld, men ikke nærmere har specificeret denne. Det fremgår iøvrigt, at boghandlergælden er den hyppigste form for gæld blandt studerende. Ca. 25 pct. af samtlige mandlige og 20 pct. af samtlige kvindelige studerende har boghandlergæld. Af de studerende, der har gæld, er procenterne for boghandlergælden ca. 61 og ca. 77 for henholdsvis mandlige og kvindelige studerende. Kun knapt 5 pct. af samtlige mandlige studerende har lån hos studiefonden og kun godt 2 pct. af de kvindelige studerende. Ca. 11 pct. af mændene og 3 pct. af kvinderne har banklån, 12 pct. og 5 pct. anden fast gæld og 12 pct. og 6 pct. anden løs gæld. Det vil ses, at de forskellige gældsposter hyppigt forekommer sammen, idet knapt 24 pct. af samtlige mandlige og ca. 11 pct. af samtlige kvindelige studerende har mere end een slags gæld.

I den sidste tabel er der givet tilsvarende oplysninger om gældsforholdene for de enkelte lærestalter og fakulteter. Man bemærker navnlig, at de studerende ved universiteterne — især Københavns universitet — i langt større omfang end de studerende ved de øvrige lærestalter har boghandlergæld.

UNGDOMSKOMMISSIONEN
Arbejds- og socialministeriet

Slotsholmsgade 6, København K.

 Indsendes til Konsistorial-
kontoret i vedlagte kuvert
senest 15. oktober 1947

FORTROLIGT
Spørgeskema
Universitets- og læreanstaltundersøgelsen sept. 1947

Læs hele skemaet nøje igennem, før De udfylder det.

I. Alm. oplysninger.

Efternavn: _____ Fornavn(e): _____

 Mand ; kvinde (Sæt kryds i firkanten ud for det ord, der passer — også i det følgende).

Adresse pr. 1/1 47 (tilmeldt folkeregisteret) _____

født d. / 19

 ugift ; gift ; tidligere gift, herunder separeret

Ægtefællens:

a) Efternavn: _____ Fornavn(e): _____

b) Adresse (tilm. folkeregisteret) pr. 1/1 47: _____

c) Stilling: _____

d) Uddannelse: _____

(d. v. s. f. eks. student, realist og senere uddannelse, f. eks. sygeplejerske, forretningsmand, civilingeniør etc.).

Hvor mange børn har De? _____

Udfyldes ikke. Til statistisk brug.

II. Studieforhold.

Nuværende studium (detaljeret angivelse) _____

Hvornår første gang indskrevet ved dette studium? _____ måned 19

Har De tidligere haft andet studium, og i bekræftende fald hvilket? _____

Dette andet studium er dyrket fra _____ måned 19 til _____ måned 19

Har De i længere periode(r) afbrudt studierne? I bekræftende fald angives grundene (f. eks.

sygdom, militærtjeneste, illegalt arbejde, erhvervsarbejde): _____

Afbrydelsernes samlede længde: _____ år _____ måneder.

Hvilke eksaminer (prøver) har De bestået siden Deres første indskrivning (immatrikulation)?

(f. eks. filosofikum, kemi-, latin-, græskprøve, 1. del, 2. del, distriktsår etc.).

Eksamen (prøve)	Termin (tidspunkt)	Karakter (points)

 Har De indstillet Dem til og *ikke* bestået enkelte eksaminer? ja ; nej ; i bekræftende fald hvilke(n)? _____

III. Forsørgerforhold. (Rubrikken udfyldes, selvom den studerende for tiden er selvforsørgende).

Deres nuværende Forsørger:

(Med forsørger menes i almindelighed faderen (moderen), med mindre forsørgelsesbyrden har været fuldstændig overtaget af en anden person).

a) Efternavn: _____ Fornavn(e): _____

b) Adresse pr. 1/1 47: _____ By _____ Fødselsdato /

c) Stilling: _____

(ikke arbejder, men stekstilarbejder; ikke pensionist, men pensioneret lektor; ikke sønke, men sønke efter grosserer etc.).

Vend!

Udfyldes ikke. Til statistisk brug.

Hvor mange søskende *under 15 år* har De? _____

- » » » *over 15 år* har De, som går i skole eller studerer ved universitet eller læreanstalt? _____
- » » » *over 15 år* har De, som er i lære eller under anden form for uddannelse? _____
- » » » *over 15 år* har De iøvrigt? _____

IV. Boligforhold.

(Hvis De får værelse med eller uden kost helt eller delvis gratis mod arbejde (rengøring, hjælp i huset el. lign.), bedes dette anført nederst i rubrikken med angivelse af det daglige arbejdes art og omfang (i timer) samt om De desuden betaler et kontant månedligt beløb respektive modtager et sådant og i disse tilfælde beløbs størrelse.)

Bor De:

- a) på kollegium f) i lejet værelse
- b) hos forsørger og med eget værelse g) i pensionat
- (herved forstås et værelse, som sædvanligvis kun benyttes af Dem selv og altså ikke deles med f. eks. en bror eller søster.) h) i selvstændig lejlighed alene eller med ægtefælle
- c) hos forsørger og uden eget værelse i) i selvstændig lejlighed i fællesskab med andre
- d) hos anden familie eller bekendte og med eget værelse j) i klublejlighed
- e) hos anden familie eller bekendte og uden eget værelse

mdl. leje uden kost kr. _____

» » m. delvis » kr. _____

» » m. fuld » kr. _____

V. Indtægtsforhold i kalenderåret 1946.

Arbejds- og erhvervsindtægter

Arbejdets eller erhvervets art (Kontorarbejde, undervisning, lønnet praktikanttjeneste, værkstedsuddannelse, selvstændigt erhverv etc.)	Arbejdets varighed			Arbejdssted (for private firmaer opføres firmanavn. For off. kontorer anføres institutionens navn og afdl.)	Indtægt i 1946
	timer pr. dag	hvor mange mndr. af året	antal timer i 1946 ¹⁾		
					Kr.

¹⁾ anføres kun ved arbejder af mindre varighed (f. eks. undervisningsarbejde) og angivelsen skal blot være skønsvis.

Legatindtægt i 1946 (hvilke(t) legat(er)? _____

ialt Kr. _____

Lån optaget i 1946 (hvor optaget)? _____

ialt Kr. _____

Har De gæld? I bekræftende fald bedes givet specifikation efter kreditor:

- a) Studiefondlån Kr. _____
- b) Banklån o. lign. Kr. _____
- c) anden fast gæld Kr. _____
- d) Boghandlergæld Kr. _____
- e) anden løs gæld Kr. _____

samlet gæld ca. Kr. _____

Er nogen del af Deres indtægt gået til amortisering (afbetaling) og/eller forrentning af gæld og i bekræftende fald hvor meget?

Kr. _____

Har De formue? I bekræftende fald hvor stor?

Kr. _____

VI. Særlige bemærkninger. (Til supplerung af ovenstående). _____